МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО
евет

Ера 19 январь 1961 шу № 6 (2527) Мах 2 кеп.

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

ССКП ЦК ПЛЕНУМАХ БОЛА ИНФОРМАЦИОННИ ХОАМ

1961-ча шера январь бетта 17-ча дийнахьа ССКП Центральни Комитета Пленумо дийцар ший повестка тІара шоллагІа дош — лаьттанцареи хьайбашкареи йоала продукташ яхараи паччахьалкхенга йохкараи йола 1960-ча шера паччахьалкхен плани цу гІулакха тІаийца социалистически декхараши кхоачашдара хьакъехьа а дІахо йодача хана юрта боахам дегІабоалабара де дезача гІулакхий хьакъехьа а.

ІуйрIйна хиннача заседане тІа къамаьлаш дир укх новкъосташа: А. И. Гаевой (Украина КП Днепропетровски обкома секретарь), Н. Ф. Мануковский (Воронежски областерча Кирова цІерахча колхоза тракторни бригада бригадир), Е. В. Блажевский (Одесски областерча Горьке цІерахча колхоза звеньевой), С. Н. Фак (Орловски областерча «Ленина байракх» яхача колхоза председатель).

ССКП Центральни Комитета Пленуме къамаьл дир ССКП ЦК Хьалхарча секретара, СССР Министрий Совета Председатела новкъоста Н. С. Хрущева.

ССКП ЦК Пленум ший болх дІахо беш я.

Къовсам лоаттабе дІаяхача замах дисача воча гІулакхашца

Коммунистически парте кхоачашдеча керттерачарех гІулакхаш да коммунизма материально-технически база хьалъяри советски наьха коммунистически сакхетам лакхбари. Хьалхарчун санна йоакхо ю парте шоллагІча гІулакха а.

«Коммунизмага довлара, — аьннад парте XXI съезде Н. С. Хрущева, — дегІаена материально-технически база хинна ца Іеш, общества берригa гражданаш дика кхетам болаш а хила беза. Миллионаш болча наьха кхетам лакхагІа мел хул, коммунизм хьалъяра план дикагІа кхоачашхургья».

ХІанз вай мохк, йоккхий къахьегама коталонаш а йоахаш, шерра коммунизм хьалъяра план кхоачашъеш боал. ЛоархІам боллаш йола коталонаш, яьхай вай республикерча къахьегамхоша. Из хьахьокх дІадахача газета тІа кепа техача Нохч-ГІалгІай АССР статистически Управлене хоамо а. Уж сийлахьа гІулакхаш кхоачашду шоайла доттагІал а лакхера коммунистически кхетам а болча советски наха.

УнахцІенача дегІа тІа хинна чов санна, вай обществана зуламера гІулакхаш доахкаш нах а ба вайна юкъе, къаьстта дукхагІа дІаяхача замах юхедиса во гІулакхаш леладераш а болаш.

Цудухьа, цу тайпарча гІулакхашца къовсам лоаттабар идеологически балха лоархІамера дакъа да. Партийни пропаганда керттера декхар да, «ХІанзарча ханарча партийни пропаганда декхарех» яхача ССКП ЦК соцам тІа белгал а даьккхад из ишта, къахьегамхошта кІоаргга марксизма-ленинизма идеяш хьехар, парте оттадаь декхараш кхоачашде нах оарцагІбахар, советски наьха, къаьстта хьалкхувш боагІача кагийча наьха, коммунистически кхетам лакхбар, цхьаболча нахах доахкача дІаяхача замах юхедисача воча гІулакхашца лира къовсам лоаттабар.

Капитализмах юхедисача зуламерча гІулакхех да болх ца бар, паччахьалкхени производственнии дисциплина телхаяр, лочкъор, дукха истий кхувлар, къаракъ мелар, кхаьаш ийдар, базар яр, ишта кхыдараш. Цу гІулакхашта духьала эггара хьалхарча аргІах къовсам лоаттабе декхарийла я судеи, прокуратураи, милицеи органаш.

Духхьал цу органаша къовсам лоаттабарах доалаш дац из гІулакх. Цу къовсама тІаберзабаь хила беза наха юкъе беш бола берригa политико-массови болх, багахи йоазонцеи еча пропаганда ерригача формаех бизза пайда а эцаш.

Партийни органашка хьалхе а йолаш капитализмах юхедисаращца лерттІа къовсам лоаттабеча моттигашка во хІамаш а кІезига хул. Первомайски районе, масала, цу тайпара хІамаш геттара кІезига хул. Цу дешо хьахьокх Первомайски районерча партийнии, советскии, комсомольскии организацеша, общественностаца бувзам а болаш, кхетама болх дика дІахьош хилар. Кхы а я вай республике иззамо йола районаш.

Цхьабакъда, массайолча районашка-м дац из гІулакх даккха деззача тайпара вІаштІехьдаьккха. Царех цаІ я Наьсарен район. Укхаза Іалаьмате дукха ба общественни къахьегама юкъе дакъа ца лоацаш бола нах, базар ераш, кхыдола во гІулакхаш леладераш. 1956 шера денз цхьаннахьа а болх беш вац Аьлтий-Юртара Холухоев Бисолта. Къоал а базар а лелаеш ва из.

Къаьстта белгалдаккха дезаш да Наьсарен района прокуратура (прокурор н. Мухиев) зуламхошта духьал къовсам мела лоаттабеш хилар. Дуккха моттигаш я районе дукха истий кхийла, кхалнаьха бокъонаш телхаеш, къоалаш деш, къаракъаш мелаш, кхыдола зуламера гІулакхаш леладеш. Цхьабакъда, прокуратуреи, милицеи органаша цу хьакъехьара шоай декхараш де деззача тайпара кхоачашдац.

Сунженски районерча Алхасте яхача юрта дуккха моттигаш я шишша а кхы дукхагІа а истий кхийла, кхыдола во хІамаш леладеш. КІал цхьаьцца йоллашехьа а истий кхийлаб колхозника Галаев ЮвшаІа, хьалха юрта Совета председатель хиннача Мержоев Ахьмадхана, ишта кхыбараша. Геттара эсала лел укхаза атеистически пропаганда гІулакх. Из хьахьокх цу юрта къона «шейх» валаро, тайпан цІи Белхароев а йолаш.

ДІаяхача замах юхедисаращца лоаттабеча къовсаме йоккха моттиг дІалаца еза дына духьаларча пропаганда. Къаьстта кхераме ба дына «хьехаматца» наьха уйлаш баьдъерзае гІертараш. Дынца дувзаденна да кхалнахага общественни вахара юкъе дакъа ца лацийтар, йиІигашка ца дешийтар, дукха истий кхувлар, кагий нах мурдашта юкъеувзар, кхыча къамех болчарца моастагІал леладар, ишта кхыдараш.

Наха юкъера капитализмах юхедисараш дІадахара чІоагІа лоархІам болаш да нах, къаьстта кагий нах, общественни къахьегама юкъеозар, дерригача берашка дешийтар, культурно-просветительни учрежденей болх тоабар, ишта кхыдараш. Ниттащ мелла дукха тІера дІахедабой а дегІаух овлаш а тІехьа хьал ца баьхача. Воча хІамай овлаш ба цхьаболча наьха баьдеи тІехьайисаи уйлаш. Уж уйлаш дІайоахалургьяц дика вІаштІехьбаькхача политико-кхетама балхаца мара. Наьха уйлаш дукхагІа баьдъерзаер ды хилар кхета а деш, дукхагІа теркам тІабахийта беза атеистически пропаганда.

Коммунистически парте хьалхленца шерра коммунизм хьалъяра план кхоачашъеш доал советски халкъ. Из дода ейирдача кхоаненга — дунен тІа эггара дикагІа йолча коммунистически обществага.

Нохч-ГІалгІай республикера къахьегамхой а боахк ворхІ шерара план кхоачашъяра шоашкара доагІар деш. Из сийлахь декхар дикагІа а сихагІа а кхоачашдулургда наьха кхетам лакх ме лу, дІаяхача замах юхедисаращцара къовсам сов ме боал.

Цудухьа партийнии, советскии, комсомольскии, профсоюзнии организацеш а еррига общественность а декхарийла я ерригача политико-массови балха формаех пайда а эцаш, дІаяхача замах юхедисачеи, дынеи, Іадатийи гІулакхашца чІоаггІа къовсам лоаттабе.

Нохч-ГІалгІай АССР шозлагІа хержача Лаккхехьарча Совета ворхІлагІа сесси хьаелларах

Нохч-ГІалгІай АССР шозлагІа хержача Лаккхехьарча Совета ворхІлагІа сесси хьаелл 1961-ча шера январь бетта 24-ча дийнахь ІуйрIйна 10 сахьат даьлча республикански пионерий Двореце.

ВорхІлагІча сессе баьхкача Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета депутаташта ІуйрIйна 9 сахьат даьлча денз регистраци ю 1961-ча шера 23-ча январе Лаккхехьарча Совета Президиума цІеношкеи (шоллагІа этаж, цІа № 8) сесси хьаеллача дийнахь республикански пионерий Дворецеи.

Дика могаду

Москве хиннача коммунистически болхлойи партей викалий Совещане итогашта хетаяь Первомайски районерча партийни актива собрани хилар укх денощка. ССКП Грозненерча горкома секретара нов. Беляева йир доклад.

Доклад яьнначул тІехьагІа къамаьл дир 12 саго. Къамаьл даьрашца бар: колхозе болх беш вола Чоркиев Іаьла, промкомбината болхло Чаниев Махьмад, медсестра Гришина Вера, ишта кхыбараш. Цар шоай коллектива цІерах дегчура къоабалйир коммунистически болхлойи партей викалий Совещане Заявлени, ишта могадир ССКП делегаце а цун доал деш юкъе хиннача Н. С. Хрущева а цу Совещане даь балхаш. Цу исторически документаш тІера сий дола гІулакхаш кхоачашдара а Даьхен низ чІоагІбара а шоай коллективаша хьинаре къахьегаргхилар белгалдаьккхар къамаьлаш даьраша.

Ленина цІерах йолча колхоза зоотехника нов. Мамилова аьлар: «ДІадахача 1960-ча шера колхозо дулх дохкара йола план 3-зза совгІа кхоачашйир. хІаьта укх шера ССКП ЦК Пленума сийна колхозо паччахьалкхенга дехкад 31 тонн дулх, дукха хІама ца эшаш шера йоагІа план кхоачаш а еш...».

— Аз а, са новкъосташ Бучневас а, Оздоевас а дийнахьа йола задани 130—140 процент кхоачашъю,— аьлар станочницас нов. Пинтаковас. — Тхона деза дерригача дунен тІа машар хилар, цудухьа тІехдика къахьегаргда леспромхоза къахьегамхоша.

Пренеш йистеяьнначул тІехьагІа Совещане итогаш къоабалъярах йола резолюци а нов. Н. С. Хрущевга дохьийташ дола письмо а тІаийцар собране.

Л. ШИРИНЕНКО.

ССКП XXII съезда сийна

ОАХА ХЬАЛЛОАЦ „СТАРОГРОЗНЕФТА“ НПУ БОЛХЛОЙ КХАЙКАРАЛ

Коммунистически партеси Советски правительстваи массайолча хана болхлой къахьегам аттача баккхараи цар вахар дикагІа хилийтараи йоакхо ярах чІоаггІа раьза хиннача «Гудермеснефть» нефтепромыслови управленерча болхлоша, гІулакхерча наха, инженерно-технически болхлой коллективо, «Старогрозненфть» НПУ болхлоша даь кхайкарал хьаллоацаш керда социалистически декхараш тІаийцад.

Цар лаьрхІад ССКП аргІан йола XXII съезд хьаеллача ден сийна планал совгІа 1400 тоннал кІезигагІа доацаш мехкдаьттей 100 эзар кубически метр гази яккха укх шера 22-ча декабре кхачалехьа мехкдаьттеи попутни гази яккхара шера план кхоачашъе, планал совгІа 1600 тонн «Іаьржа дошув» даккха.

Еррига торонаш оарцагІа а яьха бурув тохара йола планови скорость 1,5 процент лакхъе лаьрхІад бурув деттача цеха коллективо. Цу гІулакхо торо хулийтаргья кхы а 150 метр бурув тохийта. ДІахо йодача хана халача балхашта автоматизации механизации ярах, керда техника балха юкъейоалаярах мехкдаьтта доаккхачеи бурув тохачеи балхашка 2,5 процент къахьегама овсарле лакхлургья.

Дуккха геолого-технически гІулакхаш балха юкъедоаладарца, скважинашта бурув тохача хана кислотни обработка ярца, тІоашта юкъе хий ахийтарца вІаштІехьдаргда цхьа тонн мехкдаьтта даккхаргеи цхьа метр бурув тохаргеи дІабода мах 0,5 процент лохбе.

КІезига мехкдаьтта луш йолча скважинашка юкъ-юкъе болх байтарца, бизза бе болх ца кхоачаш йолча, боккха низ болча электродвигателашта меттел 3-зза кІезигагІа низ бола электродвигателаш оттаярца 1961 шера 3 миллион киловатт-сахьат электроэнерги кхое, хІаьта промыслови электрооборудоване нийса болх беш хилар хьахьокхаш йола мощноста коэффициент 0,98 процентага дІакхоачае вІаштІехьдаргда.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически револююце 44 шу дузача ден сийна нефтепромыслови управлене е мел езача капитальни ремонт яь йоаккхаргья.

ДІахо йодача хана юрта боахам дегІабоалабара Гудермесски района «Дружба» яхача совхоза 3-ча отделенерча къахьегамхошта новкъостал де, хІаьта керда шу чакхдалалехьа 150 болхло рационализаторски балха юкъеоза, цар тергйолча предложенеех 25 эзарнел кІезигагІа доацаш сом кходе декхараш тІаийцад нефтепромыслови управлене коллективо.

* * *

Мехкдаьтта доаккхачеи газовойи промышленноста управлене чуйоагІача автотракторни ремонтни завода болхлоша, инженерно-технически болхлоша, гІулакхерча наха хьаллаьцад семилетка кхоалагІча шера план ханал хьалха кхоачашъярах дола «Старогрознефть» нефтепромыслови управлене промысловикий кхайкарал.

Ший торонашка а хьежа завода коллективо лаьрхІад: 1965 шера арахеца лаьрхІача продукце объем 1961 шера кхоачашъе, 1961 шера валовии товарнии продукци арахецара план 23-ча декабре кхоачашъе, ер шу чакхдоалаш планал совгІа 30 эзар сома продукци яккха, цунца планал совгІа 15 автомобиль, 50 автомобильни двигатель тоае, продукцега дІабода мах 0,5 процент лохбе, къахьегама овсарле 1960 шера хинначул 9,4 процент лакхъе, ишта кхыдараш.

Автотракторни ремонтни завода коллектив социалистически яхье яьннай центральни ремонтно-механически завода коллективаца.

* * *

«Старогрознефть» мехкдаьттахоша баь патриотически тІахьехам хьал а лоацаш, вай парте XXII съезда сийна къахьегама керда толамаш даха лаьрхІад «Красный молот» яхача заводерча къахьегамхоша. Шера план ханал хьалха кхоачаш а яь, планал совнагІа 25 эзар сома маьха мехкдаьтта аппаратураши 300 эзар сома маьха доккхача хьмена эша аппаратураши арахеца соцадаьд нефтеаппаратурни цеха коллективо. Мамогга пайданагІа хургдолча тайпара болх беш а совдувла металлаш доаца деш а 100 тонн листах йола прокат кхое лаьрхІад котельщикашеи сварщикашеи.

Съезд хьаеллача денга итт бетта план кхоачашъе дош деннад шоллагІча цехерча станочникаша. Семилетка кхоалагІча шера кердача тайпра оборудовани хьае лерхІ сборщикаша.

Наха чуІе укх шера хьадеча цІеношка 200 эзар сом дахийта а 24 а 32 а квартираш йола керда цІенош хьалде а дош деннад строителаша.

ТХА ГОВЗАЛ, ТХА ХЬИНАР ХЬОНА ДА, ХЬАМСАРА ПАРТИ

ЧІоагІа дегаш гІоздаьнна тІаийцар ССКП аргІах йола XXII съезд гулъергйола хоам Грозненски крекинг-завода № 1 йолча цеха коллективо. Съезда сийна керда социалистически декхараш тІаийцад коммунистически къахьегама цех яха сийлен цІи яккхара къовсам лоаттабеча коллективо. Цар лаьрхІад укх шера валови продукци арахецара план ханал хьалха 110 процент кхоачашъе.

ТІаийца керда декхараш кхоачашдара хІанзале чуийнна къахьегаш я цеха бригада. Укх шера духхьал итт дийнахьа планал совгІа цхьа эшелон гаргга дика доагам дІаденнад паччахьалкхенна.

№ 5 йолча установке къаьстта дика болх беш болча оператораша нн. Удалова, Воробьева, Константинова, Крикливцева, Кураджыяна, Борцова, Лопанске, слесараша Хариханова, Габарова, Марченкос, Михневича, ишта кхыбараша а дош лу съезда сийна массайолча хана дийнахьара нормаш тІехкхоачашъергйолаш.

Н. РУБЦОВ,
Крекинг-завода № 1 йолча цеха партбюро секретарь.

Сурта тІа: № 5 йолча установка коллектив.

И. ПЛИЕВА сурт.

☆ ☆ ☆

Боккхача безамца тІаийцар Грозненерча локомотивни депо болхлоша парте XXII съезд гулъярах бола ССКП ЦК Пленума соцам.

Вай партена оаха дош лу семилетка кхоалагІча шера план ханал хьалха кхоачашъяра берригa низ тІабахийта къахьега, беза мухь тІабола поездаш кхы а дукхагІа дІакхувла, йоах машиниста нов. Агасиева.

— Семилетка кхоалагІча шера кхы а доккхагІа толамаш даха лерхІ тха депо берригача болхлоша, йоах паровозашта ремонт еча слесара Хажиев Ахьмада.— Азеи са новкъоста Яковлева Борисеи дош лу локомотиваш сихха ремонт а еш арахеца.

Хьинаре къахьегаш я хІанз депо еррига коллектив. Укх шера январь бетта 14 дийнахьа депо машинисташеи цар помощникашеи беза мухь тІабола цхьайтта состав дІайигай тайптайпарча моттигашка, планал совгІа 20 эзар тонн мухь а дІахьош. Къаьстта дика болх беш ба машинисташ В. Колесников, Ф. Приоров, С. Боков, В. Горбатенко, И. Еремин, С. Пыжев, дуккха кхыбараш а.

Парте XXII-ча съезда толамца накъа бахара, хІара денна шерлуш латт социалистически яхь цехашка, бригадашка, сменашка, лакхера декхараш тІаийду депо болхлоша.

Г. АНОХОВ,
локомотивни депо кадрай отдела начальник.

☆ ☆ ☆

Боккхача безамца тІаийцар Грозненски района № 1 йолча шурий совхоза къахьегамхоша ССКП аргІан йола XXII-гІа съезд гулъярах бола Пленума соцам.

Совхоза болхлоша шерра социалистически яхь йоаржаьй мамогга дукхагІа хьайбай продукташ яхара. Ишта, 1961 шера январь бетта 10 дийнахьа паччахьалкхенга ехкай 600 центнер шура. ДІадахача шера цу ханна ехкачул дуккха а дукхагІа я из.

Къаьстта доккхий толамаш даьхад коммуниста Юрко Галинас кулгалдеча № 2 йолча ферма болхлоша. ШоллагІа шу да цу ферма совхозе хьалхара моттиг лелаю. Планал совгІа эзар центнер шура еннай цо.

ССКП XXII-ча съезда сийна лакхера социалистически декхараш тІаийцад совхоза хьайбаш леладераша. Совхозе хьалхле лелаеча доярка укх шера 4000 килограмм шура яккха дош деннад хІара Іаттагара. Хьакхарч лелаеча Борзенко Григореи Ракин Николаеи декхараш тІаийцад 3000 хьакха хьалкхе а яь 2700 центнер хьаккхий дулх паччахьалкхенна дІадала.

Лакхера социалистически декхараш тІаийцад ССКП XXII-ча съезда сийна дояркаша Дадаевас, Джамбулатовас, Іаьсий леладархочо Тараринас, Понамаревас, дуккха кхыбараша а.

П. КОВАЛЬНОГОВ.

☆ ☆ ☆

Урус-Мартановски района «Горец» яхача совхоза хьайбаш леладераша ССКП ЦК Пленума сийна шерра укх шера хьалхарча денощка денз социалистически яхь а йоаржаяь, доккхий толамаш даьхад. 1961 шера январь бетта хьалхарча итт дийнахьа паччахьалкхенга дулх дохкара план кхоачашъяьй 110 процент.

ХІанз ССКП XXII съезд гулъярах болча соцамо дегаш гІоз а даьха, паччахьалкхенга планал совгІа дулх дохкаш ба совхоза болхлой.

☆ ☆ ☆

Шалински района «Джалка» яхача совхоза 1-ча отделене шурий-товарни ферме дояркалла болх беш я Шахидова Зарет. ДІадахача шера хІара Іаттагара 2200 килограмм шура яккха, аьнна тІаийца декхар тІехкхоачашдаьд цо.

Ший групперча 12 Іаттах хІаранегара 3300 килограмм шура яьккхай цо.

Кердача шера лакхера социалистически декхараш тІаийцад доярка Шахидова Зарета.

Хургйолча вай хьамсарча парте XXII съезда сийна хІара денна шура дукхагІа яккхара сай еррига говзал тІаяхийта хьинаре къахьегаргда аз, —йоах Зарета.

У. НАЖАЕВ.

Партеи халкъеи вахарцара лоархІаме гІулакх

Къахьегама доккхийча гІулакхашца белгалдаьннад семилетка кхоалагІча шера хьалхара денош. Советски Союза Коммунистически парте аргІана йола XXII съезд октябрь бетта 17-ча дийнахьа хьаелларгхиларах ССКП ЦК Пленумо баь соцам Іалаьмате чІоагІа дегаш гІоздаларца тІаийцар вай мехкарча болхлой классо, колхозашкарча ахархоша, интеллигенце. Съезда накъа болхаш, семилетка заданеш ханал хьалха кхоачашъяра кхы а шерагІа социалистически яхь йоаржаеш ба къахьегамхой.

Дерригача халкъа политически а къахьегама а хьинар Іалаьмате чІоагІа лакхденнача укх денощка ССКП Центральни Комитета Пленума балхагахьа уйлаш йолаш ба советски нах. Юрта боахам — халкъа боахама доккхен Іалаьмате лоархІамеи дола дакъа — дегІабоалабара овлан тІара а чІоагІа маІан долаш а дола дешаш Пленуме дувцаро дукха новкъостал дергда шерра коммунизм хьалъяра новкъа вай сихагІа дІадигара.

Докладчикаша а пренеех къамаьлаш деш бараша а белгалдоах, ЦК Пленума кийчо еча хана вай партена кара политически а халкъа боахама а Іалаьмате боккха лоархІам бола документаш кхаьча хилар — юрта боахама дешай хьакъехьа новкъоста Н. С. Хрущева ССКП ЦК Президиуме дахьийта Запискеи ЦК укх Пленуме цо дергдолча къамаьла тезисаши.

Советски халкъа хьал-торон а ираза а Іалаьмате чІоагІа йоакхо еш долча цу документаш тІа итог яьй юрта боахама даькъе парте баьча боккхача балха, колхозийи совхозийи производство кхы дІахо а лакхъяра шерра программа а лу цар. Геттара дика из гІулакх довза а довзаш хьагучаяьхай цу документаш тІа лаьттанцара а хьайбай а социалистически боахамашкара цІаккха а кхоачалургйоаца торонаш, ленински хьисапе ира а денал долаш а гучадаьхад юрта боахама деча кулгалцара кхоачамбоацараш.

Партенеи халкъаи юкъе цІаккха а йохаргйоацаш чІоагІа барт-цхьоагІо хилар кхы цІаькха а къаьгга дика хьахьокх ССКП ЦК январьски Пленума балхо. Пленумах йола дукха материалаш кепайоазонаш тІа арайоах, ЦК членашца цхьана цун балхаца дакъа лоацаш ба балхаш дика дарца белгалбаьнна юрташкара нах, юрта боахама производство дика йовзаш а вІашатІехьаяккха ховш а бола нах, партийни а советски а органий кулгалхой. ГІулакхаш цІена а хаьдда а дувцарца, къоастаде ха кхаьча дола юрта боахама дешаш творчески къестадарца белгалбаьнна ба Пленумо беш бола берригa болх. Докладаш тІа а Пленуме дакъа лоацаш бараша деча къамаьлаш тІа а ирeи йоаггІача тайпареи критика ю кхоачамбоацараша, юрта боахам, къаьстта а цун эггара чоалханегІеи халагІеи дола дакъа — хьайбай боахам, дІахо а сихха дегІабоалабара де деза гІулакхаш кертагІа а доахаш хьадца предложенеш тел.

КарагІдаьннарех доккхалаш ца деш йола ленински традици а лелаеш, вахаро дІадехараш тІа-тІа совдувлаш хилара лоархІам а беш бу Пленуме дакъа лоацаш бараша карагІдаьнначун мах. Вай мехка шерагара шера беб нах, тоалу наьха вахар, совъювл царга дІакхоача кхачан продукташ.

Советски халкъа вахара хьал хІара денна сихха тоалуш латташ хиларо кхы а доккхагІа декхараш тІадожаду юрта боахама производствана. Бахача наха тІа-тІа дукхагІа дІаехаш йола кхачан продукташ йизза Іалашъергйолчеи массаза а уж дІаехачул дукхагІа хьаергйолчеи тайпара вІаштІехьдаккха деза гІулакх.

Юртбоахама производство дегІайоалаяра къаьстта чІоагІа лоархІам болаш да ялатий боахам тоабар, яхаш белгалдоах Пленуме дакъа лоацаш бараша. Укх тІеххьарча шерашка дерригача халкъа новкъосталца целинни лаьтташ карадерзаде, аьнна оттаяь йоккха программа кхоачашйир Коммунистически парте. Лоацдача ханашка аьха Іодехкар итташ миллионаш гектараш дола керда лаьтташ, вІашагІъехкай бІаьш йоккхий совхозаш. Эргаяьха аренаш ялата, дулха, шурий фабрикаш а хинна дІаэттай. Целинни лаьтташа шоаш карадерзадеш дІадахар хІанзале юхаметта а оттадаь, доккхий пайдаш ду. Из да парте хьаькъалцеи лоІамцеи халкъа долча гІулакха кІалтІатехача баьш хиннача лаьттаех хьахур!

Цхьабакъда, доккхий кхоачамаш да баьш хиннача лаьтташка. Керттерадар да лаьтта леладара культура лакхъелга. Целинни юрта боахама деча доала юкъера шаблон цІенъяь дІаякханза а хІара зонана лаьрхІа лаьттах пайда эцара схема оттаянза а яргьяц. Целинни лаьтташка керттера культура лоархІаш долча кІина нийсса цхьадолча лаьттан дакъа тІа дІабе беза мукх, хьалкхее еза горох, гречиха, лен-кудряш, кхыйола культураш.

Къаьстта чІоагІа терко тІаяхийта езаш да целинни боахамашкарча болхлойи специалистийи вахара гІулакхаш тоадара дешаш, чуІе цІенош, столовеш, берий яслеши бешамаши, культурно-бытовой гІишлош хьалъяра дешаш.

ДІахо а социалистически лаьтта леладара керттера декхар да, йоах Пленуме дакъа лоацаш бараша, ерригача юртбоахама культурай хьувкъам лакхбелга, хІаьта из хила йиш йолаш дац хьалха латтача агротехнико яххача тайпара болх ца бойя, фу леладара гІулакх тоа ца дойя. Дерригa ялат совдаккхара эггара лоархІамегІа яраш хьажкІаш я. Ялатийна лаьрхІа хьажкІаш дикка совъяха йиш йолаш я Украина, Кубань, Ставрополье, кхыйола республикаш, краяш, областеш.

Пленумо чІоагІа терко тІайохийташ да дІахо йодача хана хьайбай боахам дегІабоалабара дешаш. Укх тІеххьарча шерашка дулх, шура, тха даккхара гІулакх дикка лакхденнада ле а, хьайбай продукци яккхара боарам хІанз санна дегІаахарах кхоачамхила йиш йолаш дац. Цхьайолча областашкеи республикашкеи кІезига деб доахан, къаьстта а детта доахан, кагий доахан дойт, хьайбаша продукци кІезига лу. ХІанз а массанакъа йоаггІача тапара йоакхо яц къаьстта хьажкІаш ебаяра, бобовии кхы а экономически пайданагІа йолеи культураш дІае йолаяра чотах доакъарий база чІоагІъяра хьакъехьа.

Уж а кхыдола а кхоачамбоацараш Іалаьмате чехка дІадаха йиш йола наькъаш хьахьокх юрта боахама сийлен цІи хезача мастераша Пленуме даьча къамаьлаша. Алхха шоай колхоза е совхоза производство дегІайоалаярах йоакхо яь ца Іеш, берригача мехка а дас мо йоакхо еш хиларах диза да уж къамаьлаш.

ССКП ЦК-а Пленума юкъе дакъа лоацаш болча наха Іалаьмате чІоагІа теркам тІабахийта ладийтІар хьажкІаш лелаеш йолча Украинерча Е. А. Долинюка, вовзаш волча механизатора А. В. Гиталова, Латверча свинара А. П. Бартулиса, боамби чуэцача машина механизатор-водитель йолча Турсуной Ахуновас, колхозий председателаша С. К. Короткова, Б. Китапбаева, Іилмахочо-полевода Т. С. Мальцева, советски юрта кхыча новатораша, дика гІулакхаши йоккхий уйлаши йолча наха даьча къамаьлашка. КарагІдаьннача толамех, Іоаьча опытах дийца ца Іеш, цар е а йоагІаш нийса критика йир дикагІа йола опыт могаеш къамаьлаш а деш, из опыт дІайоаржаяра гІулакха цхьаккха хІама ца деш болча моттигерча гІулакхерча наха.

Юрта боахам дегІабоалабара керттера дешаш Пленуме дувцаро кхы а чІоагІагІа хьахьекхар хІанзарча хьалашка моттигерча партийнии советскии органашкара дІадехараш мел лакхденнад, колхозаштеи совхозаштеи хьалхле лелаярах бола бехктохкам мел лакхбеннаб, организаторски балха лоархІам мел боккха ба.

Шоаш беча балха критика хьош боаца, тІаийца декхараш кхоачашдара де доагІар ца деш бола, хІаьта цкъаза паччахьалкхе Іехаяра, леяра, харцдараш дувцара новкъа бувла цхьабола гІулакхера нах чІоагІа воча тайпара бийцар Пленуме къамаьл даьраша, ше даьча хаттаращца новкъоста Н. С. Хрущева. Эхь ца хеташ махинацеш еш бола, шоаш дика лархІийта гІерта гІулакхера нах уж карьеристаш хиларах тарра гуча а боахаш, дІабовзийта беза йоах Пленуме дакъа лоацараша.

ССКП ЦК-а Пленуме юрта боахама дешаш шерра дувцар коммунизм хьалъеш доаллача советски халкъа дег чурча хьашташта дезаш дола гІулакх да. ЦК-а Пленума беш бола болх коммунизм хьалъяра кертерча дешашка ленински хьисапе хьажар, халкъа ираза а цун хьаштий а ленински хьисапе йоакхо яр да. Цудухьа ишта чІоагІа наьха дег чура уйла тІаоз ЦК-а Пленума материалаша. Гой, цудухьа тІа-тІа чІоагІагІа ярж семилетка заданеш ханал хьалха кхоачашъе дерригача халкъо лоаттаю яхь.

ССКП Центральни Комитета Пленум ший болх дІахо беш я. ЦК-а Пленуме къамаьлаш деча новкъосташа бувц вай мехка юрта боахам дегІабалабеш, коммунизм хьалъяра сийлахь-доккха гІулакх кхоачашдеш керда толамаш дахарца ССКП XXII-ча съезда накъабаха советски наьха бола лоІам.

1961 шера 16 январе арадаьннача «Правда» передовая.

Партийни вахар

Вахарца бувзам а болаш

Доккхий къахьегама толамаш а доахаш чакхдаьккхад 1960-гIа боахама шу Курчалоевски районерча «Керда вахар» яхача юрта боахама артело. Дика кхоачашдаьд колхозникаша ССКП январьски Пленума сийна тIаийца социалистически декхараш. Паччахьалкхенга дулх дохкарах дола декхараш 103 проценти шура йохкарах дола декхараш 109 проценти кхоачашдаьд. Иштта доккхий толамаш даьхад лаьттанцарча балхашка а. Колхозе ба цIи хеза дояркаш Адамова Медент, Адамова Лизант, Алсолтанова Бекиса, доахана гIулакх ду Исмаилова Замаил, иштта дуккха кхыбараш.

Уж йоккхий къахьегама коталонаш яха вIаштIехьдаьннад партийни организаце (секретарь нов. Л. Газалиев) наха юкъера политико-массови болхи социалистически яхьа гIулакхи лерттIа вIаштIехьдаккхар бахьан долаш.

Цхьаккха а боахама гIулакх чакхдалац партийни организаце теркал ца деш. Партийни организаце колхоза правленеца цхьана къестаду боахама дешаш, пайда эцанза йиса резерваш гучаяхар, балха овсарле лакхъяр, дикагIа йола опыт балха юкъейоалаяр, иштта дуккха кхыдараш.

ЛаьрхIа терко ю партийни организаце политико-массови балха. Доахана фермашка, кхашкарча станашка, бригадашка, звеношка — массанахьа хаза йиш я укхаза политически агитаце лоархIамера дешаш.

ДикагIа болча агитаторех ва клуба заведующи Тумхаджиев Бухару, тракторист Амирханов, МТФ заведующи коммунист Абдулханов Хьамид, иштта кхыбараш. Нов. Тумхаджиева, масала, агитаци яь ца Iеш, ферме пенгазет а къахьегама листокаш а язъю.

ЛерттIа вIаштIехьдаьккхад партийни организаце гойтара агитаце гIулакх. Хозача йоазонца яз а даь, хьалтеха доахк ерригача колхоза, бригадашта, фермашта 1961 шера кхоачашде дезаш хьалхашка латта декхараш. Цул совгIа улицашка а наькъашка а хьалтеха доахк къахьегама толамаш даха колхозникаш тIахьехаш дола щиташ, лозунгаш, плакаташ. Цар тIа бокъонца белгалдаьха да лаьттанца а хьайбашца а болх бераша кхоачашде дезаш дола декхараш.

Партийни организацена каратIдаьннача дикача хIамаех цаI да цо хьакхарч лелаеча ферма балха йоакхояр. 1961 шера чотах 10 центнер хьакхий дулх дIаденнад колхозо. Цхьа бутт баьлча 100 совгIа хьакха хургья ферме. Партийни организаце политико-кхетама болх лерттIа лелабеш хилар хьагойт хьакхарч лелаеча ферме болх беш нохчий хиларо. Ферме дика болх беш ба Нанаева Ирабу, Авдарханова Медент, Вадуев Ильма, иштта кхыбараш. Цар дика кхетадаьд хьакхарч дика дебаш а боккха пайда луш а хьайбаш хилар, хьакхарч дукхагIа ебаярца колхоза боахам тоалург хилар.

Дика болх беш я укх шера политически просвещене система, къаьстта кхалнаьха политграмота кружок а йолаш. Кхалнаьха кружока доал деш я фельдшер, юрта Совета депутат Лещенко Нина. Нов. Лещенко нохчий кхалнаха кхетабергболча меттаца а вахарца айхха бувзам болаш а ю беседаш. Цо дувц кхалнаьха вахарах дола советски законаш, цунца шоай бокъонаш лорае кхалнах оарцагI а боахаш.

Партийни организаце доал ду кхалнаьха совета, юртарча клуба, библиотека, кхыча учреждений балхашта.

Болх а ца беш, шоай боахамаш шердар мара кхыча хIаман бала а боацаш болча нахаца къовсам лоаттабу партийни организаце. Щудухьа, хIанз кIезига а ба колхозе уж тайпа нах.

Доккхий декхараш латт укх семилетка кхоалагIча шера кхоачашде дезаш «Керда вахар» яхача колхозерча къахьегамхошта хьалхашка. Партийни организацеи колхоза правленеи доал а деш, уж декхараш сийленца кхоачашдергда цар.

В. ЯНГУЛЬБАЕВ,
ССКП Курчалоевски райкома секретарь.

Коммунисташа белгалдаьха кхоачамбоацараш дIа а доахаш

Фрунзе цIерахча колхозерча парторганизаце отчетно-харжара собране коммунисташа дуккха дийцар парторганизаце а цун секретара а балхашцара кхоачамбоацараш. Коммунисташа критика йир парте организаце секретарь хиннача нов. Колношеваи колхоза председатела нов. Гуроваи, чIоагIа критика йир царна юкъе бувзам ца хилар бахьан долаш, партийни организаци колхоза балхашта лерттIа тIахьожам беш ца хилар бахьан долаш. Из критика нийса хилар гучадаьлар сона коммунисташа се парторганизаце секретаралла хержачул тIехьагIа. Цхьаболча коммунисташа а парте боацагаша а дувцар сога, Гуров низкъало оамал йолаш а ше аьннар мара чакх ца далийта гIерташ а ва, яхаш.

Эгтара хьалхара къовсам баьлар тха гурахьа паччахьалкхенна хьажкIаш ханнахьа дIаялари ца ялари хьоадаь. Арахьара новкъостал ца хуле, 18-ча октябре хьажкIаш дIаенна даргдац вай, яхаш дувцар цо. Аз яхар, арахьара новкъостал доацаш, колхозага шийга кхоачашдуларгда из гIулакх, нагахьа санна болх лерттIа вIаштIехьбоаккхе, ССКП райкома кайра тха къовсам, бюро а дийцар из дош.

Цу дийннахье а, кхы гаьна ца а доаккхаш, производственни совещани а яь, дийцар из дош, еррига актив хьагул а яь. Шин дийнахьа, 15-чеи 16-чеи октябре, паччахьалкхенна хьажкIаш дIаенна яха лаьрхIар оаха. Цу гIулакха оаха оарцагIбаьхар беррига колхозникаш, станице баха гIулакхера нах, цар дезал, еррига юртара актив. Районе эгтара хьалхагIа паччахьалкхенна хьажкIаш дIаенна даьлар тхо. Из яр керда хержача партийни бюро хьалхара котало.

Совещани яьчул тIехьагIа боахамах дола кхыдола дешаш цхьана, барт а болаш, дувца а къестаде а яьлар партийни бюрои колхоза правлении.

Цхьаккха хьайбай помещени Iана кийчъяьц яхаш дийцадар коммунисташа отчетно-харжара собране. Колхоза низаца ерригача хьайбай помещенешта ремонт йир оаха. Шин бетта хьалдаь даьккхар 120 бежана лаьрхIа дола кхий, 750 устагIа чухошаргбола дIайха 2 отар. Ремонт йир 130 бежан чухошаш долча схийна, жа леладеча кхаь отара, иштта кхыча помещенешта.

Коммунисташа нн. Токаревеи Парфеноваи, иштта кхыбарашеи дийцадар партсобране къахьегама дисциплина во я, яхаш. Бригадашкеи, фермашкеи, звеношкеи совещанеш а яь, производственни дисциплина тоаярах лаьца къамаьлаш дир берригача партбюро членаша. Партбюрос колхоза правленеца цхьана ерригача бригадашка а фермашка а советаш хержар, дикагIа бола колхозникаш юкъе а бохийташ. Цу гIулакхо дикка тоа йир колхозера производственни дисциплина.

Производственни дисциплина лакхъяра дукха новкъостал дир бригадирийи фермай заведующейи лоархIам а сий а лакхдарах йолча партбюрос еннача предложене. Колхозникий гIулакхаш правленега дIакхачалехьа бригадираша шоаш къестадергдолаш дола гIулакх оттадир партбюрос. ХIанз, ший моллагIа гIулакх хилча, правлене ца а водаш, бригадир е ферма заведующи волча вода колхозник.

ЧIоагIа терко йир партбюрос фермашкареи бригадашкареи агитационно-массови болх тоабара. ХIара ферме а бригаде а политически болх беш ба агитатораш — коммунисташи комсомольцаши. Дика вIаштIехьъяьккхай партбюрос лекционни пропаганда. Тоабаьб клуба болх. Каст-каста концерташ увттаду юртарча художественни самодеятельносто. Фермашкеи бригадашкеи хадданза библиотека-передвижка лел. Колхоза парткабинета хадданза болх беш я нов. Крылевская заведующая йола агитпункт. Iалаьмате дика болх бир агитпункто а агитатораша а халкъа судахой хоржаш хиннача хоржамашка. 20 агитатор вар духхьал десятидворкашка балхаш деш.

Дика теркам тIабохийт партбюрос гойтара агитации пенгазетийи болх тоабара. Колхоза территоре массанахьа а гуш да гойтара агитаце сийрда дешаш. Пенгазеташ тIеи къахьегама листокаш тIеи дувц колхоза вахара гIулакхаш.

Вахарца айхха бувзам а болаш леладу политкружокашка дешара гIулакх. Къаьстта теркам тIабохийташ Iомаду деша ухараша юрта боахама экономика дешаш.

ХIанз партбюрос беррига агитационно-массови болх тIаберзабаьб семилетка кхоалагIча шера доккхий къахьегама толамаш дахара. 1961 шера йолча юрта боахама продукташ яхара план сийленца кхоачашъе кечам бара.

ХIанз болх беш йолча ССКП Пленумо дувцаш дола юрта боахам детIаболабара дешаш колхозникашка дика дIадовзийташ а, цу материалех пайда а эцаш, шоай артела боахам дикагIа тоалургбола наькъаш лохаш а я партбюрои колхоза правлении.

М. ТКАЧЕНКО,
Каргалински районерча Фрунзе цIерахча колхоза партбюро секретарь.

КХЫ А ДИКАГIА КЪАХЬЕГАРГДА

ССКП аргIах йола XXII съезд хьаеллара бола хоам дегаш гIоздаьнна тIаийцаб Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода къахьегамхоша укх деношка хиннача собране.

Къаьстта дика тIаийцаб из хоам завода коммунистически къахьегама цIи лелаеча № 21-1 йолча установка коллективо.

— Боккха кхаъ хилар тхона Пленумо баьча хоамах — аьлар установка начальника, инженера М. Руденко.

— Дика къахьийгад оаха ССКП XXI-ча съезда исторически решенеш кхоачашъеш, хIаьта хIанз аргIах йолча XXII-ча съезда сийна кхы а дикагIа къахьегаргда оаха, — аьлар слесара-новатора С. Калмыкова. Семилетка кхоалагIча шера план ханал хьалха, 5-ча декабре, кхоачашъедош деннад установка коллективо.

ДIададахача шера махулла дукхагIа мехкдаьтта продукташ паччахьалкхенна дIаялара наькъаш лехар установка коллективо. Цхьан шереи ах шереи цIаккха ремонт ца еш болх бир установка.

Атта вIаштIехьдаланзар коллектива члений из толам баккха. Дукха новкъарленаш нийслора царна дуьхьал. Цхьабакъда, халонех кхера ца луш, къаьнадараш керда доахаш, кхоачамбоацарашца къовсам лоаттабеш хьабаьхкаб установка къахьегамхой. ЧIоагIа терко тIаяхийта езаш гIулакх дар болхлой оборудоване лерттIа болх бергболаш ремонт ца еш ха йIаьхъяра.

Дика лелабаьб коллективо рационализаторски болх а.

Мукъаяьннача теплообменнике газ йIоахъеш боккхагIа болча операторашa М. Артемовси Н. Шарламовси енна предложени балха юкъейоалаяр бахьан долаш газови узле гIолла хьачуйоагIа газ. Цу гIулакхо торо хилийтай массехк бетта дуккха эзараш сомаш паччахьалкхен рузкъа кходе.

Цу тайпара дика толамаш даха вIаштIехьдаьннад № 21-1 йолча установка коллективо барти цхьоагIои йолаш къахьегарах.

Балха говзал лакхъяра, шиъ-кхоъ специальность хилийтара техникумашка, институташка, курсашка заочно дешаш ба коллектива членаш. Каст-каста кино, театре, иштта кхыйолча моттигашка культурни походаш ю коллективо.

Укх шера арахецаш йола мехкдаьтта продукци дикагIа хилийта а дукхагIа арахеца а низ кхо ца беш къахьега лерхI завода установка коллективо.

М. ЛУКИН.

Сурта тIа: (аьрдехьара аьттехьа) № 21-1 йолча установка коллектива членаш нн. Теников, Халатян, Остафурова, Петрухина, Шаламов.

И. ПЛИЕВА сурт.

Массайолча хана производственни нормаш тIехкхоачашъеш хьавоагIа Совнархоза гIишлошъеча управлене КПП ремонтно-механически цехера токарь Соколов Анатолий. Доккхий толамаш даьхар цо дIадахача шера. Семилетка кхоалагIча шера керда декхараш тIа а ийца хьалххарча деношка денз хьинаре къахьегаш ва из.

Сурта тIа: А. Соколов ший балха тIа.

И. ПЛИЕВА сурт.

Барт-цхьоагIо йолаш къахьегаш хилча

Тха цеха бригадашта юкъе эгтара хьалха коммунистически къахьегама бригада яха цIи яьккхар Наумов Виктора кулгалдеча бригада.

Цхьа барт болаш, хьинаре къахьегаш хиларах 1960 шера коммунистически къахьегама цIи яьккхай тха цеха коллективо.

Цу сий долча цIеро тхона декхар тIадулл. Цудухьа, чIоагIа къахьегаш ба тха цехера беррига болхлой. ДIадахача шера план ханал хьалха — 15-ча декабре — кхоачашъяьй оаха. Дуккха а лакхъеннай къахьегама овсарле.

Къаьстта дика болх беш ба нн. Знайченко, Наумова бригадера болхлой. Шоай производственни заданеш 130—135 процент кхоачашъю цар.

1960 шера тха цехе грузчикалла балха венавар Ведроев Салман. Дика болх беш, къахьегам безаш вар из. Иштта дика къахьегаш из хиларах дукха ха ялалехьа дика плотник хилар цунах. Ший нормаш массаза а тIехкхоачашъю цо.

Тха цехера беррига болхлой рационализаторийи изобретателийи Ерригсоюзни общества членаш ба. Производственни процессашта механизации автоматизации еш дукканеша дакъа лоац. Цеха рационализатораша соахка 58 рационализаторски предложени енна, царех 35 предложени балха юкъейоалаяьй.

Къаьстта дукха предложенеш тийннай рационализаторашa нн. Елизарова, Знайченкос, Худенко, Глазунова, дуккха кхыбараша а. Бригадаш вIашагIъехка болх бе доладелча денз дуккха а дикагIа вIаштIехьбаьннаб цеха болх.

Цу гIулакхо хьахьокх болхлой коммунистически кхетам болаш, шоашта тIадилла гIулакх коммунистически хьисапе чакхдоаккхаш хилар.

Укх тIеххьарча хана дукха керда техника балха юкъейоалаяьй тха цехе. Керда техника балха юкъейоалайича торо хилар лоалаеш хьаеча моделей прессформаш дикагIа кийчъе.

Доккхий декхараш да укх кердача шера тха цеха коллектива хьалхашка латтараш. 1961 шера кийчъелерхI оаха йоккха овсарле йолаш йола станок. Из станок балха юкъейоалайича халагIа дола балхаш кулгашца де дезаргдац модельщикий, хIаьта продукцега тIабода мах дукха а лохлургба.

Хьинаре къахьегаш ба цеха беррига болхлой кердача шера хьалхарча деношка денз. Укх бетта план ханал хьалха кхоачашъе лерхI цар.

Цехера дукхагIа бола болхлой техникумашка, школе дешаш, кружокашка дакъа лоацаш ба.

Дог гIоздаьнна бар цеха болхлой ССКП аргIан йола XXII-гIа съезд гулъярах бола соцам хьахезача. Доккхий толамаш доахаш накъа баха лерхI цар цу съезда.

К. ЕМЕЛЬЯНЧЕНКО,
«Красный молот» завода № 16 йолча цеха начальник.

Къахьегамо даьккха сий

«Сунжанефть» нефтепромыслови управлене механически мастерске токарь ва Бондарь Иван. Цу управлене эгтара хьалха коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цIи яьккхай цо.

Из цIи яккха йиш хиннай Иванага ший болх дукха безаш, инициатива йолаш, кердадар балха юкъекхувлаш из хиларах.

Дика лелаю цо ше болх бу моттиг а. Болх бе дIаволавалалехьа кийчъю Ивана балха моттиг, инструменташ, иштта кхыйола материалаш шошоай моттигашка ядаш хул. Цудухьа, хIара денна производственни заданеш цаI ах — шиъ норма кхоачашъю цо. Ше дика болх барал совгIа чIоагIа новкъостал ду цо шийца болх беча ший новкъосташта, шийла зIаматIа бараштa пайдане а долаш хьехараш тел. ХIаьта, сайрийна дешача школе дешаш а ва из. Нов. Бондарь новкъосташта чIоагIа дукха везаш дика болхло ва.

Иштта дика болхло из хиларах дукха ха йоаццаш парте члений кандидаталла дIаийцав из.

А. БАКАЛЮК.

Коммунистически хьисапе къахьег

1960 шера центральни ремонтно-механически заводе чIоагIа терко тIаяхийтар социалистически яхь йоаржаяра, арахецаш йола продукци дикагIа арахецара.

Цу гIулакха яхьа юкъе дакъа лоацараштa мел эшар Iалашдир. ДикагIа болча болхлошта «ДикагIа вола токарь», «ДикагIа вола кузнец», «ДикагIа вола слесарь» яха вымпелаш тийлар. Цехашка каст-каста собранеш, заводской комитета заседанеш хилар. Цу гIулакхаша торо хилийтар балха юкъера кхоачамбоацараш гучадаха, завода болх дикагIа вIаштIехьбаккха.

ХIанз коммунистически къахьегама ударника, бригада, цеха сийлен цIи яккхара шерра социалистически яхь а йоаржаяь, хьинаре къахьегаш ба завода болхлой. Болхлоша лакхера декхараш тIаийду. Нагахьа санна хьалха мехкдаьтта оборудованена ремонт еш бола болхлой нн. Абутиев, Панков, Рыбаков, иштта кхыбараш а производственни заданеш кхоачаш ца еш, тIехьабусаш болхлой хиннабале, хIанз уж хьалхле лелаерашца а ба, коммунистически къахьегама ударника цIи яккхара яхье а баьннаб.

Завода партийни бюрос месячникаш ду, дикагIа продукци арахецара, рационализаторски предложенеш балха юкъекхахьара.

ХIанз заводе цхьаккха а болхло вац производственни задани кхоачаш ца еш, хIара бетта план массаза а кхоачашъю ерригача цехаша. ДикагIа болча болхлошта ахчан совгIаташ тел. Арахеца продукци дика я.

Дика коллектив я тха заводераяр. Дуккха коммунисташ, комсомольцаш ба заводе. МоллагIа дола декхараш кхоачашде йиш я цу коллективага. Укх шера центральни ремонтно-механически завода коллектив коммунистически къахьегама завод яха сийлен цIи яккхара хьинаре къахьегаш я.

Цхьайолча цехий, масала, резино-технически изделей, котельно-кузнечни, мехкдаьтта оборудованена ремонт ю болхлой контролераш а боацаш болх бе лерхIаш ба.

ХIанз тха коллектив семилетка кхоалагIча шера 50 организационно-технически мероприяти е лерхIаш я. Цу гIулакхо торо хулийтаргья производственни план кхоачашъе а тIехкхоачашъе а, арахецаш йола продукци дикагIа арахеца а.

Г. НИКИТИН,
центральни ремонтно-механически завода воккхагIа вола инженер.

Токарь-рационализатор

ССКП ЦК январьски Пленума сийна социалистически яхье а яьнна, ханал хьалха кхоачашйир дIадахача шера йиълагIча квартале тракторашта ремонт яра план Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза машинно-тракторни мастерске коллективо.

Коллективе сий деш а шоай балха нормаш тIехкхоачашъеш а дукха болхлой ба цига. Аьшкпхьара Эзерханов Iийсас, электро-газосварщика Бучаева, слесараша Тасуев Михаила, Ковалев Николая балха заданеш 150—160 процент кхоачашъю.

Цу башха дикача коллективаца болх беш ва токарь Хаджиев Ахьмад. ХIама дика зувш, керда мел долчунна теркам тIабохийташ, паччахьалкхенна рузкъа кходергдола гIулакхаш балха юкъедахьара массаза а оарцагIа волаш ва Ахьмад.

— Эгтара хьалха Хаджиев мастерске балха веча, — йоах мастерске заведующе Василий Николаевича Пахаленко,— цкъа шийта дIаеннача токарни станокага а хьежа, тIаккха кIирвенна согахьа а хьежа Ахьмада аьлар:

— Ер санна йолча станока тIа болх булургбац.

— ХIана ях Iа? — аьнна хьаттар заведующе.

— Ай, гаций хьона, станок мишта бIеха я,—аьлар Хаджиева.

— Бакълув хьо, Ахьмад, станок цIенъе еза,— аьлар Василий Николаевича.

Цхьа сахьат а далалехьа станок дIайолаялийтар. Болх дIаболабеш, эгтара хьалха Ахьмада задани елар — автомашина чухьанахьара шатунни коренной вкладышашта расточка е, аьнна. Геттара дукха ха йоаезар из болх беш. Фу де йиш яр-хьогI цу балхо ха кIезигагIа йоаергйолаш, яха, уйла дагара ца йоалаш ши-кхо ди даьккхар Ахьмада.

Цхьан сарахьа балхара йисте а ваьнна, Ахьмад цIаваха, аьнна, мастерскера дIааравалча наIарга латташ Василий Николаевич вайра цунна.

— Василий Николаевич, вкладышашта расточка еш дукха ха дIайода, цу балхага кIезигагIа ха гIоргйолаш цхьа хIама де дага а деха, из дика вIаштIехьа ца доалаш сатем байна лел со.

— Сона а ховра, Ахьмад, хьо цхьан хIаман уйла еш волга-м. Хьона дагадехар дика гIулакх да. Кхы а хозза уйла а йийя, хьай расчеташ а яхьаш кхоана со волча хьавола, аз сайна мога новкъостал дергда хьона, — аьлар Пахаленко.

Цу бус ханахьа Iовижанзар Ахьмад. Зехьа йовнзар наб ца еш, расчеташ вIаштIехьайоахаш токаро йоаяь бийсаш. ШоллагIча дийнахьа Iурра мастерске заведующе истола тIа Iобиллар Ахьмада ший болх. Цунга хьажа а хьежа, расчеташ нийса я, ераш нийса хургхиларах-м со шек а вацар, аьлар Василий Николаевича.

Ахьмада рационализаторски предложени балха юкъеяхьарах вкладышашта расточка ярга дIайода ха диъ сахьата кIезигъелар.

Даьчох кхоачамбаь Iеш вац Ахьмад. «ГАЗ-51» яхача автомашинай Iадарч вIашагIдувзаш йола оатхалаш токарни станока тIа обработка яьъяьтча слесарь волча а йихьа слесарни обработка е езаш яр.

— Уж оатхалаш токарни станока тIара дIахьоча хана кхы хIама де ца дезаш кийча хила еза,— аьлар Ахьмада.— Из вай вIаштIехьа а доаккхаргда.

Хаджиева йоалаяь рационализаторски предложени балха юкъейихьача уж оалтхалаш кхы слесарь волча яхьа езаш хиланзар. Цу балхага дIайода ха а кIезигагIа хилар.

«ДТ-54» яхача трактора чухьнахьара балансираш цкъа болх баьяьлча дIакхувсар.— Коммунистически партеи, Советски правительстваи хIаман кхомбара, паччахьалкхенна рузкъа кходара вай тIахьехача хана балансираш дIакхувсилга мегаргдолаш гIулакх дац,— аьлар Ахьмада. Дукха ха ялалехьа Ахьмада вIаштIехьдаьккхар болх баь яьнна балансираш юхаметтаоттаелга. Цу предложенех 6—7 бIаь сом пайда баьлар.

Коммунизм хьалъеш доаллача советски халкъо лоаттабеча къовсаме хьинаре къахьегарца, ший а ший новкъостий а болх аттача баккха рационализаторски предложенеш балха юкъекхувларца, иштта дакъа лоацаш ва токарь Хаджиев Ахьмад.

Парте XXII съезда сийна социалистически яхье а баьнна Ахьмадаца цхьана хьинаре къахьегаш ба «Лермонтовский» совхоза машинно-тракторни мастерскера кхыбола болхлой а.

Т. ТЕБОЕВ.

Цахаддаш йоакхо е унахцIено лораяра

Бахача наьха унахцIено лораелгах ший лоархIамера декхар а лоархIаш, Советски паччахьалкхено хадданза йоакхо ю цу гIулакха.

Соахка арабаьннача «СССР-е бахача наха деш дола медицински гIулакх дIахо йодача хана тоадареи цар унахцIено лораяреи хьакъехьарча» ший соцам тIа ССКП Центральни Комитетои СССР Министрий Советои дуккха тIулакхаш белгалдаьд наьха унахцIено лораяр духьа чакхдаха, аьнна.

ДIахо йодача хана Нохч-ГIалгIай республике наьха унахцIено лораяра а царна деш дола медицински гIулакх тоадара а дукха балхаш чакхдаха лаьрхIад ворхI шера плана тIа. Республика городашка хьалъергйолаш я 420 менги болаш йола 5 больница, 600 менги болаш йола 5 дарбан корпус. ХIаьта юрта районашка хьалъергйолаш я 360 менги бола 6 больница, 225 менги бола 5 дарбан корпус.

Цул совнагIа, щиташ вIашагIхетташ даьча цIеношка тарбе лаьрхIад кхы а 230 менги. Цу тайппара 1835 менги тIакхетаргба больницашкарча менгешта. Долче, хIанз бахача нахах 1000 сага 6,6 мара ца кхоача менгеш, семилетка чакхйоалача хана 7,2 хургда.

Берий яслешкара моттигаш хIанз 3.250 мара йоацача 5.500 хургья.

Къаьстта чIоагIа лоархIаш да вай республике кхайкорца къовсам лоаттабелга. Юкъера лаьрхIача Федерацерчул 5-зза гаргта дукхагIа кхайкорах цамогаш бола нах ба Нохч-ГIалгIай АССР-е.

«Бахача наха деш дола гIулакх дIахо йодача хана тоадара хьакъехьарча» ССКП ЦК-аи СССР Министрий Советои баьча соцамга хьежжа наха деш дола медицински гIулакх тоадеш 1960 шера боккха болх баьб городской унахцIено лораяра отдела системерча дарбан-профилактически учрежденеша:

КIиранденошка а балхаш деш ба № 1 йолча поликлиникера, 1-гIчеи, 2-гIчеи, 3-гIчеи, 4-гIчеи горбольницай поликлиникашкара, берий поликлиникера участкови лораш-терапевташ, педиатраш, процедурни кабинеташ.

Iуйрийна 7 сахьат даьлча денз сайрийна 7 сахьат даллалца болх байт городерча ерригача поликлиникашка. Могаш боацача наха паргIато хилийтар а очередаш кIезигагIа хилийтар а духьа вIаштIехьдаьккхад могаш боаца нах лораштa тIабаха хьалххагIе дIаязбелга, шозлагIа боагIашехьа а лора тIабахка йиш хургйолаш талонаш телилга, телефонаца лор цIагIа чувехилга.

Регистратурай болх тоабеш чакхдаьхача халача гIулакхаша йиш хилийтай цамогаш болча наха регистраци елга дикка аттача дакхка а цигара очередаш кIезигъе а.

Даржаш дола тайпа лазараш ханнахьа гучадахар духьа 1960 шера денз кхалнаьха унахцIенонга хьежа кабинеташ вIашагIъехкай 1-гIча поликлиникеи 2-гIча, 3-гIча, 4-гIча городской больницай поликлиникашкеи.

Нахах лазар ма кхийттинте а из гучадаккхар духьа хьежаш профилактически балхаш леладу городе гIолла.

Диспансерни учете дIаязбаь нах лазараштa бокъонца тохкамбеш а хьожаш а ба. Санаторешкеи Дом отдыхашкеи тоабаь арабаьхаб цамогаш болча нахах 35 процент бараш.

Даржаш долча лазараштa духьала дукха болх баьб городе: полиомиелит яха лазар кхетаргдоацаш маьхий дийттад 2 беттагара 20 шерага кхаччалца ха яьнна болча наха.

Комплексни планага хьежжа бахача наха дарбаш даьд кIигех, йIовхарех, кхайкорах, гриппах лорабеш.

Вакцина яхача молхашца дифтерена духьала маьхий деттарах из лазар 1959 шерарчул 3,4-зза кIезигденнад 1960 шера.

Укх тIеххьарча хана цIагIа чу а ухаш дарбаш дукхагIа ду дарбан-профилактически учрежденеша меттa бадача унахошта. Цу тIа а унахочоа мах боацаш гIулакх ду, кхача а молхаш а тел.

10 бетта чухь цIагIа дарба даьд 243 унахочоа.

Дукха болх баьб дарбан учрежденешкарча медицински болхлоша предприятешкареи участкашкареи санитарни культура лакхъеш.

Еррига лорий участкаш кагийча участкашта йийкъа а йийкъа, цига гIулакх деш хул лор, юкъера медицински образовани йола болхло, санактивист. Къаьстта оттаьча программага хьежжа дарбан учрежденеша санитарни активисташ кийчбу унахой гучабаха, цIагIа дарбаш деш болча унахошта гIулакх де, ший участок цIена хиларга хьежа новкъостал деш болча кхалнаха — общественницашта юкъера.

Санитарни хьехам беш а дукха болх бу медицински болхлоша, лекцеш еш, беседаш ю промышленни учрежденешка, клубашка, кхыча учрежденешка. Тайп-тайпара дарбан гIулакхаш дувцаш 1.873 лекци йийшай, 23.275 беседа яьй.

Болхлой къахьегами цIагIара гIулакхаши тоадар, цамогараши травматизми кIезигдар, санитарни культура лакхъяр духьа къовсам лоаттабара комплексни планаш оттаяьй медицински болхлоша промышленни предприятей кулгалхошца цхьана.

Городера дарбан учрежденеш дуккхача кердагIа йолча аппаратураца, инструменташца кийчъяьй 1960 шера. Цар йиш хилийтай унахошта дарба дикагIа де а лазараш малагIаш да ха а.

Ясле даха ха кхаьчача бераштa деш дола гIулакх тоадар духьа 1960 шера болх бе йолаялийтай 2 берий яслеш.

Укх гарггарча деношка Октябрьски районе болх болабергболаш да 60 менги латта бераш ду цIаи 45 моттиг йола берий яслеши.

Цхьан сменах 500 саг чуэца йиш йолаш керда поликлиника хьалъяьй Новая Катаяма яхача поселке.

1960 шера дуккха балхаш чакхдахар бахьан долаш йиш хилар промышленни предприятешкара производственни травматизм, грипп, ангина, пневмони, корь, дифтери, полиомиелит, кхыдола лазараш кIезигде.

Партеи правительстваи хьехамаш кхоачаш а деш, городерча дарбан учрежденешка кхы а дукхагIа а дикагIа а дарбаш дергда бахача наха, къовсам лоаттабергба къахьегамхоша болх бу моттигаш а цIагIара гIулакхаш а тоадар духьа, коммунизм хьалъеш воаллача советски сага унахцIено тоаяр а цун ха йIаьхъяр а духьа.

Т. КОДЗОЕВА,
Грозненски городской унахцIено лораяра отдела заведующи.

Хьакхарчашта дика гIулакх дац „Ингушский" совхозе

МагIалбика районерча «Ингушский» совхозе 3 хьакхарч лелаю ферма я. Цхьабакъда, фермай балхаш массанахьа цхьатарра лелац. Дика къахьегаш ба совхоза 3-ча отделенерча хьакхарч лелаеча ферма болхлой а ферма заведующи нов. Барахоев Адам а. Заведующи хиларал совгIа керттера свинарь а ва из гIалгIай зIамига саг. Ферме из болх беш вола 4-гIа шу да. Эггара хьалха болх бе дIаволалуча хана хала дар Адама.

— Ферма заведующи ва, аьнна, киса ши кулг делла со лела ваьлча сайчох болх хуртбоацилга хайра сона, — йоах Барахоева. — Ферма болх тоалургболаш бацар хьакхарчашта лерттIа гIулакх ца дича. Цудухьа, юрта бахача цхьаболча наьха къаьнача, тIехьадисача къамаьлашка ла а ца дувгIаш, доаггIача тайпара хьакхарчашта гIулакх де волавелар со.

ВIалла чуводац Адам массайолча хьакхий группашта доаггIача тайпара гIулакх даьдий ца хьожаш, уж латташ йола моттиг цIенеи кIалхьарцар даь якъеи йий ца хьожаш, хIаьта даа хIама а даиман ший ханнахьа телийт цо. ДукхагIа йолча хана царна эшаш дола гIулакх цо шеду. Балха говзал хIара дийнахьа лакхъеш хьавоагIа Барахоев Адам. Шоай балха чIоагIа йоакхо еш укх шера помещенешта дика ремонт яьй цар, хIаьта шортта доакъар кийчдаьд. Дика къахьийгад коллективо дIадахача шера, хIаьта укх шера кхы а дикагIа болх бергба яхаш ба ферма болхлой.

Цу совхоза 1-ча отделенерча хьакхарч лелаеча ферма тIа а хьакхарчашта гIулакх деш гIалгIай ба. Уж ба Кориев Османи Хасиева Зинаи. Цар ферма тIа болх бу дукха ха яц. Цхьабакъда, шоаш балха баьхкача дийнахьа денз, моллагIа къахьегам сийлен болга а ховш, дика къахьегаш, дIахо йодача хана шоай балха говзал кхы а лакхъеш хьакхарчашта гIулакх дикагIа де лерхIаш ба уж.

Цхьабакъда, кхыча тайпара латт совхоза 2-ча отделенерча ферма тIа из болх. Цига хьакхарчашта гIулакх деш цхьаккха гIалгIаи нохчои вац. Цул совгIа, цу ферма хьакхарч чуйоахка помещенеш геттара во я. Уж я тIаьдеи, готтеи, дика ремонт янзеи. Уж помещенеш во хилар бахьан долаш дIадахача шера къаьстта дукха хьакхий хурскаш ейнай лазараш а хинна.

Белгалдаккха деза эррига совхоз хьайийцача хьакхарч лелаяра болх дика вIаштIехьбаьккха боацилга. Из хьахьокх цар дIадахача шера баьча балха итогаша. Совхоз паччахьалкхен планах 2700 центнер дулх дIадала дезаш яр, цунах 50 процент хьакхий дулх а луш. Бакъда, из декхар кхоачашде торо хиланзар. Совхоза хьакхарч лелаеча фермашка кийчо во яь хилар бахьан долаш 1300 хьакха елар. Царех дукхагIъяраш хьакхий хурскаш яр. Цул совгIа доккха зе хиннад царна Iана юкъе уж хьакхарч кхаба ялат доацаш бисарах а. ХIара нана хьакхийна тIехьа шера 5 хурск мара кхеьяц, хIаьта кхоабаш йолча хьакхарчашта деннеи буси 150 грамм мара дулх тIакхийттадац.

Укх шера совхоза кулгалхой дIадахача шерара кхоачамбоацараш кхета а даь хьакхарч лелаеча фермашкара болх тоабе безаш бар, цхьабакъда, из гIулакх хIанз а бокъонца вIаштIехьдаккханза да.

ВIалла ла мегаргдолаш гIулакх дац хьакхарчий фермашка болх бар эхь да, яхаш, цхьаболча нохчаштеи гIалгIаштеи юкъе дувца хабараш. Из тIехьадиса гIулакх да. Къахьегам моллагIа бале а сий долаш ба. Дукха ба вай республике дош доацар теркал ца деш, хьакхий фермашка болх беш бола нах. Цхьабакъда, цу гIулакха йоакхо еш бац «Ингушский» совхоза кулгалхой. Хьакхий фермашка болх бе гIалгIай раьза бац яхаш бехказа бувла гIерт уж. Из гIулакх кхы дIахо ла мегаргдолаш дац. Хала ба из болх вIаштIехьбаккха, яхаш лел совхоза партийни организаце секретарь нов. Умаров Шахмарза а. Эрригача отделеней совхоза кулгалхой декхарийла ба дукхагIа дулх даккхара хьакхарч лелаяр геттара чIоагIа пайдане гIулакх долга кхета а деш, из болх сихагIа вIаштIехьбаккха.

ГЕЛИСХАНОВ,
(тха собкор.).

ТIеххоачашъю заданеш

Шерра социалистически яхь а йоаржаяь къахьег «Сельстрой» треста машинно-прокатни база коллективо ССКП ЦК Пленума сийна шоаш тIайийца декхараш толамца кхоачашдара. Январь бетта план ханал хьалха кхоачашъе дош деннад цу коллективо. Массаза а балха заданеш тIеххоачашъеш хьабоагIа базера бульдозеристаш Гук Владимир, Джамурзаев Тусмак. ХIанз Старо-Юрте коа тIарча оалхазарий комбинат хьалъеча лаьттанцара балхаш деш ба уж. ХIара сменах шишша нормаш кхоачашъю цар.

Иштта дика къахьегаш хьабоагIа «Сельстрой» треста Ермоловскерча объектера экскаваторщикаш Матвееви цун сменщик Коробови.

ХIара бетта заданеш 130—140 процент кхоачашъю Наьсарен объектерча трактористаша Сагов Хьамзата, Батыров Ахьмада, Дагаев Вахас, Дакиев Юсупа, кхы дуккханеша а.

Грознерча Первомайски улицагIа хьалдеш дола 14 квартира йола цIа хьалдеш чIоагIа къахьегаш ба база мотористка Краснова Вера, Соловьева Нина, иштта кхы а.

Д. АМАРОВ.

ХЬАЛХАРА ПРЕМИ

СССР халкъа боахама карагIдаьннарий Выставка совета комитето 100 эзар сом преми хьожаяьй Темижбекски ялатий совхоза коллективана. Центнерага шийга дIабода мах 12 сом мара а боацаш, хIара гектара тIара 30,1 центнер доаккхаш ялат даьккхад укхаза 8.247 гектара тIара. Дошо а дото а медалаш еннай цу боахамерча цхьаболча болхлошта. Царца ва ткъаь шера из болх беш вола совхоза директор И. Д. Боев а.

Доккхий хIамаш карагIдаьннад совхоза хьайбай боахам дегIабоалабара даькъе а. И. Д. Боева хьалхленца вIаштIехьдаьккхад Iулаш а деш хьакхарч кхоабилга. 1960-ча шера мясокомбинате кхо эзар хьакха дIачуеннай свинараша П. И. Сергееви В. Д. Дудареви. Центнер дулха тIакхетийтарга дIабода мах 123 сом мара а хиннабац цар. Укх шера массехказа совйоалаш ебаргъя хьакхарч.

Сурта тIа: (аьрдехьара аьттехьа): совхоза директор И. Д. Боев къамаьл деш воалл свинарашца В. Д. Дударевцеи, П. И. Сергеевцеи.

В. МИХАЛЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Керда декхараш тIайийцад хьакхарч лелаераша

Дика толамаш даьхад дIадахача шера Надтеречни района «Гвардейский» совхоза 4-гIча отделенерча хьакхарч лелаераша. Дулха лаьрхIа соахка 2240 къона хьакха дIаеннай ферма болхлоша. ХIара нана хьакхийна тIехьа 15 хурск кхеяьй.

Шоашта хьалхашка оттадаь декхараш дика кхоачашдаьд свинаркаша У. Тарамовас, А. Горинас, М. Омельченкос. ДIадахача шера хурскаш кхеяра чIоагIа къахьийгад цар.

Укх шера кхы а дукхагIа хурскаш кхее керда социалистически декхараш тIайийцад свинаркаша дукха ха йоаццаш хиннача собране. Цар лаьрхIад 150 нанеи 380 цкъа яхкачеи хьакхарчашта тIехьа 4900 хурск кхее а, царех 2225 хурск кхаба а кхаьба, дулха лаьрхIа совхоза пункте дIаяла а.

ХIара нана хьакхийна тIехьа 17-нел кIезигагIа йоацаши цкъа яхкача хьакхийна тIехьа 7 хурски кхее декхар тIайийцад Тарамовас. 16 хурск хIара нана хьакхийгареи 7 хурск цкъа яхкача хьакхийгареи кхее декхар тIайийцад свинаркаша Омельченкос, Горинас, Ахмадовас. Шоаш тIайийца социалистически декхараш кхоачашдара чуйнна къахьегаш ба уж хIанз. Цена лелаю цар хьакхарч чуйоахка помещенеш, хIара яхкача хьакхийна 3 килограмм концентраташи 5 килограмм свеклеи ехк, цул совгIа царна мел эша барда хьувкх.

Дика болх бу барда ферме хьатIакхухьача шофера М. Мусаева. ХIара дийнахьа 4 тонн гаргга барда бахь цо. Хьайбашта кхоачамболлаш мел эша доакъар лоаттадарах вIаштIехьдоал хурскаш ца йолийташ хьалкхее. ХIанз дика кхабарахи гIулакх дарахи деннеи буси хIаранена 550 грамм дулх тIакхетийта вIаштIехьдоал. Цхьабакъда, цунах тоъам бергболаш бац свинаркаш Т. Соколоваи, З. Васильеваи. Цар дош деннад хьакхарчашта деннеи буси кхы а дукхагIа дулх тIакхетийта.

Махулла дукхагIа дулх даккхараи, хьакхарч ца ялийтараи чIоагIа новкъостал ду концентраташ кийчъеча болхлоша П. Шемаевас, Н. Хункаевас. Массайолча хана дийнахьара нормаш тIеххоачашъю цар.

ССКП XXII аргIан съезд хьаеллара сийна тIайийца декхараш оттаьча ханал хьалха кхоачашде дош деннад совхоза хьакхарч лелаеча ферма коллективо.

И. ПЕТРУХИН.

ДОККХИЙ ТОЛАМАШ ДАХА ЛЕРХI КОЛХОЗНИКАША

Массехк шу да Первомайски районерча В. Ленинеи А. Шериповеи цIерахча колхозаша шоайла социалистически яхь лелаю. Ала дезаш да, уж шаккха а колхоз къона йолга а цар боахамаш сихха детIадоагIилга а. Шоайла яхь лелаеча цу колхозаша дIадахача шера даьха къахьегама толамаш дувцаши ССКП XXII-ча съезда сийна керда декхараш тIаэцаши собрани хилар укх деношка Ленина цIерахча колхоза клубе. Цига къамаьлаш дир Ленина цIерахча колхоза председатела нов. Тимурзиева, А. Шерипова цIерахча колхоза председатела нов. Цицкиева, Ленина цIерахча колхоза партийни организаце секретара нов. Точиева, иштта кхыбараша.

Къамаьлаш даьраша белгалдаьхар дIадахача шера шинна а колхозерча къахьегамхоша шоаш тIайийца хинна социалистически декхараш кхоачашдара даьха толамаш а, балхашта юкъе хинна кхоачамбоацараш а. ХIаьта укх кердача шера колхозникашта хьалхашка латта декхараш а.

Социалистически декхарашка хьежача гуш да хьайбай боахам кIеззига дикагIа Ленина цIерахча колхозои ялаташ хьувкъийтилга А. Шерипова цIерахча колхозои кхоачашдаьлта. Доахан дебара тIайийца хинна декхараш тIеххоачашдаьд шинна а колхозо, хIаьта детта доахан дебаделга Ленина цIерахча колхозо 107 проценти А. Шерипова колхозо 100 проценти кхоачашдаьд.

Пайда эцаргболча лаьттах хIара 100 гектара тIара 32 центнер дулхи, 54 центнер шуреи, 128 килограмм тхаи даьккхад Ленина цIерахча колхозо, А. Шерипова цIерахча колхозо — 29 центнер дулх, 32 центнер шура, 61 килограмм тха даьккхад.

ДIадахача шера ялаташ дикка дикагIа хьийкъад А. Шерипова цIерахча колхозе.

Ала дезаш да юртбоахама дукхагIа долча доакъоех толамаш даьхадале а, шоаш тIайийца социалистически декхараш дерригаш а цу колхозаша кхоачаш ца даьлга.

Собране къамаьлаш даьраша белгалдаьхар дIадахача шера колхозий балхашта юкъе хинна кхоачамбоацараши укх шера уж дIадахара дола наькъаши. Собране дакъа лаьцача берригача Ленина цIерахча колхозерча къахьегамхоша укх шера кхоачашдара керда социалистически декхараш тIайийцар. Иштта, цар лаьрхIар 1961-ча шера 700 бежан хьалкхеде, царех 150 бетта етт а болаш, хIара Iаттагара 1600 килограмм шура яккха, хIара устагIа тIера 2 килограмм 300 грамм тха даккха, бIаь Iатта тIехьара 95 Iаса хьалкхеде, хIара гектара тIара 13 центнер кIа, 9 центнер гидуаргаш, 240 центнер силос яккха, иштта кхыдараш.

Доккхий а бехктокхаме а декхараш да Ленина цIерахча колхоза къахьегамхоша тIайийцараш. ХIанзэ а чIоагIа терко тIаяхийта еза цар дIадахача шера цхьадола декхараш кхоачаш ца дара хиннача бахьанашта. ТIаккха вIаштIехьдаргда кердача шера кхы а дикагIа къахьега.

Цу гIулакха керттерадар къахьегамхой вIаши барт болаш, къахьегама дисциплина дика йолаш, шоашта хьалхашка латта бехктокхаме декхараш кхетадеш хилар долгах дийцар ССКП Первомайски райкома секретара нов. Ургапова.

ССКП XXII-ча съезда сийна тIайийца керда декхараш Ленинеи А. Шериповеи цIерахча колхозий къахьегамхоша сийленца кхоачашдергдолаш чIоагIо йир.

М. АХРИЕВ,
(тха собкор.).

ССКП ЦК Пленуме дакъа лоацаш хиннараша дувц

А. П. ГЕТЬМАН,
Украински ССР Крымски области Симферопольски района «Южный» яхача птицесовхоза коа тIара оалхазараш леладер

ССКП ЦК-а январьски Пленуме се хьехарах са гIадъяхари дог тIоздалари дIаала дешаш лаха хала да. Птичница йолаш айса болх беча Крымски области Симферопольски района «Южный» яхача тхоай совхозо даьха толамаш партегеи правительстваги дIадувца ираз кхаьчад сога, мугIарех йолча кхалсагага.

Харьковски птичница Сидора Верас даьха толамаш 1959 шера сайна хьахезача, цунца яхь лаца чIоагIо йир аз. Коа тIара оалхазараш дебаде дика хьалаш ма дий тханцига, Крыме. 12 эзар яхка котам лелае а царгара шин миллионал кIезигагIа доацаш фуаш гулде а декхар тIайийцар аз.

Атта дацар юххьанца. Цхьабакъда, дош делча, из кхоачашде ма дезий. Дуккхача даькъе сона новкъостал дир тха совхоза говзача механизатораша. Цар шоаш хьайир фуаш гулду яьщкеи котамашта тоссаш йола хIама кийчъю агрегати. Бакъда, юххьанца гIулакх дика дIадодацар, тIехьагIа-м дика вIаштIехьдаьлар из.

Цхьан шера 2 миллион совгIа фуъ гулдир аз, иттанега 29 кепиг (керда ахча) мара ца додаш. Юккъера лаьрхIача хIара котамгара 180 фуъ гулдир аз.

ГIулакх латтац алхха аз толам баккхарах. Болх беча кхыча кхалнаха а къахьегама овсарле лакхъяра эша дика хьалаш кийчдаьд тха совхозе. ХIанз коа тIара оалхазараш леладу 6 кхалсаг я аз. ДIадоладаь гIулакх хьаллаца чIоагIо яь. ХIаране 10—12 эзар котам лелае декхар тIайийцад цар.

Iалаьмате дика хет сона айса дIадоладаьча гIулакха тIехь се цхьаь ца юсаш, сайна уллув а этта, сайца чIоаггIа къахьегаш сай новкъостий болаш.

Духхьал цу гIулакхо йиш хилийтар тха совхозага доккха декхар тIаэца — семилетка кхоалагIча шера паччахьалкхенна 25 миллион фуъи 1.050 центнер коа тIарча оалхазарий дулхи дIалургдолаш декхар тIаэца. Со теш из декхар толамца кхоачашдергхиларах.

С. Н. ФАК,
Орловски области Дмитровски районерча «Ленинское знамя» яхача юрта боахама артела председатель.

Юртбоахама артела председатела болх, хIара колхозника болх а санна, хадданза еча йоакхонах, хIара денна тIалаттача халонех, цкъаза сихха кхоачашданза даргдоацача, дукха доккхийча а кагийча а гIулакхех латт.

Атта яккхац котало, цудухьа лу цо ираз а.

Тха колхоза лаьтташ къе да, дIайийна хIамаш хьувкъаш дац, хаоттам чIоагIа во хул: аьхки каст-каста йокъал увтт, хIаьта гурахьа цахаддаш догIаш делх.

Хаоттам чIоагIа во болаш дар 1960 шу; хайра лоа доацаш дар Iа, аьхки догIан тIадам а божанзар. ХIаьта август бетта, ялаташ чуэца доладеннача хана, чIоаггIа догIаш доладелар.

ТIаккха фу хет шоана, кулгаш Iодахар моттий шоана тха? Бакъдац из. Оаха баьча балхах хиннар ер да: эрригача колхозе хIара гектара тIара 12,3 центнер ялат даьккхад. Юртбоахама артело ханал хьалха кхоачашъяьй паччахьалкхенга ялат доххара план, кхоачам хиллал дIаоттадаьд дикагIа дола фу. 13.200 центнер ехкай коартолаш — цхьан шера цаIи ахи план кхоачашъяьй. Шекар доаккха свекла гектара тIара 250 центнер яьккхай, хIаьта силоса лаьрхIа хьажкIаш 685 центнер яьхай. Оаха чIоагIа доккхал ду хьажкIех. Тха хьалашка цу культура хьувкъам кхебара 1965 шера оттабаьча боарамал тIехдаьннад тхо.

Хьайбашка хьожаш болча тха болхлоша фуна лаьрхIа кIай ливенски тайпах йола хьакхарч йолаяьй, дулха лаьрхIа доахан кхоабаргдолаш болх вIаштIехьбаьккхаб.

Фу бахьанийца даьхад оаш уж толамаш аьнна, хатта тарлу оаш. Цун керттера бахьан да тха колхозникаша хьинаре къахьегар. Уж санна болча дикача нахаца во болх бе йиш яц. Тхо долча колхозе шо доагIе, дувцаргда шоана, тха кхашка балхаш деча, хьайбашка хьежача болхлоша, механизатораша дIадахача шера мишта дика къахьийгад.

Балха дикагIа йола методаш творчески юкъе а кхухьаш цхьоагIо йолаш, къахьегилга закон а хинна дIаэттад тха балха тIа. Масала, 1960 шера оаха дIайийра доакъарашта йола культураш: хьажкIаш, вика, горох. Цхьан кхай тIара бизза ши хьувкъам чубера цу культурай.

ГIишлош хьалъяра болх а бицбалийтац оаха. Колхозе хьалъеш латт хьайбаштеи боахамаи эша гIишлош. Тоалуш доагIа тха юртарча наьха культурни вахар. Колхозникашта кастта хьалдаь даргдолаш да культура керда цIа, ши школа, хьаелларгйолаш я берий яслеш.

В. Савостьяновеи В. Егоровеи сурт.
(ТАСС фотохроника).

В. САВОСТЬЯНОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Хьакхарч дукхагIа ебае лаьрхIад

ДIадахача шера нана хьакхан тIехьа 18 хурск кхеьча укх шера хIаранена тIехьара 20 хурск кхее лаьрхIад цар. Уж хул тIайийцача декхарел йиъ хурск дукхагIа.

Дика я хьакхарч чуйоахка помещенеш. Еттача кирпишкех яьча помещенешка кIир теха, топпар хьаьха балхаш даьд болхлоша шоай низаца. Дика аттача баьккхаб хьайбаш леладерий къахьегам. Помещенешка подвесной никъ баьб, хий чудиллад, иштта кхыдола балхаш даьд. Ханнахьа кхоачамболлаш тайп-тайпара хIама дехк хьакхарчашта. Масала, моша доакъар, свекла, кабачкеш, хьажкIий силос, мел, тух дехк царна. Хьайбашта моша доакъар дехкар бахьан долаш кIезигагIа концентраташ ехка езаш хул. Масала, хьалха хIара хьакхийна 3 килограмм ялат дехкаш хиннадале, хIанз 2,5 килограмм мара дехкац. Цу гIулакхо торо хилийтай хьакхий дулх даккхарга дIабода мах дикка лохбалийта.

Хьалха ферме къаьст-къаьстача моттигашка лелайора хIара хьакха. Цу хана цхьан свинарка 12 хьакха мара лелае вIаштIехьдалацар, хIаьта хIанз эррига хурскаш ший наьнаца хул. Групповой хьисапе хьакхарч лелаяро торо хилийтай кхыча балхаш тIа баха нийсса ахаш хьакхарч лелаераш балхах мукъабалийта. Цул совгIа, цу хьисапе хьакхарч лелаяро продукци яккхарга дIабода мах лохбаьб.

Геттара дика болх бу ферме свинаркаша Ф. Провоторовас, Н. Аверчука, Н. Касаковас. Гуйрана помещенешта мел эша болх баьб цар шоай низаца.

Къаьстта дика терко тIаяхийтай ферме хьакхарчашта хьувкха концентраташ кийчъяра. Цу гIулакха лаьрххIа «ДК-У» яха ялат оата машин оттаяьй кормоцехе.

Хьакхарчашта дика гIулакх ду А. Калачеваси К. Безруковаси. ХIара хьакхийна деннеи буси 800 грамм дулх тIакхетийта социалистически декхараш тIайийцад цар. Шоаш тIайийца декхараш сийленца кхоачашду свинаркаша.

ХIанз ферме дулха лаьрхIа 900 хьакха лелаю.

АргIан парте съезд хьаеллача ден сийна хьакхарч ебаяра паччахьалкхен план кхоачашъе лаьрхIад ферма болхлоша.

И. ГУЗЕЕВ.

дика къахьег тракторашта ремонт еча Наьсарен района «Назрановский» совхоза Плиевски отделенерча тракториста Эжиева Ахьмада. Цхьа ди дIададахадац дийнахьара норма 150—160 процент цо кхоачаш ца еш.

Сурта тIа: тракторист А. Эжиев трактора оатхалаш вIашагIйоххаш воал.

И. ПЛИЕВА сурт.

ДукхагIа удобренеш ехка кхашка

Ховш да ялаташ дукхагIа хьувкъийтара эггара лоархIамера долчох цаI ханнахьа а дуккха а кхашка удобренеш яхкар долга. ДIадахача шера из гIулакх Iаьалмате дика гучадаьннад Урус-Мартановски районерча хьажкIаш, свекла лелаерашта.

Кхашка ханнахьа удобренеш ехкача ялат дикагIа хьувкъийтара бола пайда дика а кхетабеш вIаштIехьбаьккхаб из болх «Красноармейский» совхозе.

Укх шера совхоза кхашка ворхI эзар тонн удобренеш дIаяхьа еза. ХIанзале дIайихьай 4 эзар совгIа тонн. Кхетамца лелабу совхоза кулгалхоша кхашка удобренеш дIакхахьар санна бола боккхача лоархIамера болх. Цига вIашагIъехкай бригадаш, царна график оттаяьй. Машинаш, тракторагш мукъа йоацача хана вордашца а удобренеш кхашка дIакхухьаргйолаш гIулакх вIаштIехьдаьккхад цига.

Къаьстта дика лелабу из болх цхьоалагIча отделене Цапаев Хьамзата кулгалдеча бригаде.

Укх тIеххьарча шерашка районе дукхагIа дIаюв шекар доаккха свекла. Цхьа эзари бархI бIаьи гектара тIа дIаюврггья из керда культура. Цунах цхьа эзар гектар дIае лерхI «Горец» яхача совхозе. Шекар доаккха свекла дикагIа хьувкъийтара цу совхоза къахьегамхой декхарийла ба 14500 тонн удобрени кхашка йилла. Цхьабакъда, хIанзалца дIайихьаяц ши эзар совгIа тонн мара.

7-ча январе хиннача райисполкома сессе дийцад «Горец» яхача совхозе удобренеш кхашка дIакхахьара болх во леларах. Совхозе бизза пайда эцац эррига транспортах, кхоачашъяц хьалха оттаяь график. Цу кхоачамбоацараша йоккха новкъарле ю шекар доаккха свекла дIаюв латташ лерттIа кийчдара. Ши кIира дала доал райисполкомо ший решенеца «Горец» яхача совхоза керда график оттаяь, транспортах пайда а эцаш болх тоабе, аьнна совхоза кулгалхой декхарийла баь.

ХIанз оттаьча графиках хIара дийнахьа 350 тонн удобрени кхашка ехка еза совхозе. Цхьабакъда, из цига кхоачашдац.

Во вIаштIехьдаьккхад кхашка удобренеш ехкара гIулакх «Предгорный» совхозе а. Совхоза кхашка хIанзалца кхо эзар тонн удобрени мара йиллаяц.

Эрригача Урус-Мартановски районе 30 эзар тонн моттигера удобренеш совхозий кхашка яхка езача бархI эзар тонн мара ехкаяц. Уж гIулакхаш кхы дIахо ла мегаргдолаш дац. ХIанз дика ха эттача хана берригa нах, транспорт оарцагIа а яьккха кхетамца вIаштIехьбаккха беза хьажкIаш, шекар доаккха свекла дIаювш долча лаьтташ тIа удобренеш ехкара болх.

М. ХАМХОЕВ,
(тха собкор.).

Городе Москве республика художественни самодеятельность дIахьокхача дакъа лоацаш хиннарашта Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамоташ ялара дола

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Указ

Нохч-ГIалгIай АССР художественни самодеятельность Москве дIахьокхача хана дика толамаш дахарах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамоташ лойла:

1. **Абдусаламов** Султан Абдусаламовича — Нохч-ГIалгIай АССР иллеи халхареи паччахьалкхен ансамбла артиста.
2. **Аверьянов** Александр Лукича — культура министра заместитель хинначоа.
3. **Аманатиди** Николай Курьяновича — В. И. Ленина цIерахча культура Двореца администратора.
4. **Гучигов** Ахьмад Алиевича — Нохч-ГIалгIай педагогически института студента.
5. **Индербиев** Имрана — Къахьегама Це Байракх яха орден лелаеча Грозненски нефтяной института студента.
6. **Кошелева** Раиса Глебовнайна — «Гипрогрознефта» инженера-механика.
7. **Лехт** Борис Владимировича — Дагестански АССР иллеи халхареи Паччахьалкхен ансамбла балетмейстера.
8. **Литвинов** Николай Тарасовича — В. И. Ленина цIерахча культура Двореца халхархой коллектива кулгалхочоа.
9. **Лубин** Ефим Натановича — «Грозненский рабочий» яхача газета культураи бытеи отдела заведующена.
10. **Насардинов** Ваха Баудиновича — Нохч-ГIалгIай педагогически института студента.
11. **Орловская** Эмма Евсеевнайна — Нохч-ГIалгIай педагогически училища студенткана.
12. **Плешанова** Татьяна Васильевнайна — республикански пионерий Дворецa директора.
13. **Радаева** Нина Ивановнайна — Нохч-ГIалгIай педагогически института студенткана.
14. **Саватеева** Светлана Васильевнайна — города Грозне № 21 йолча юкъерча школа дешархочоа.
15. **Саватеева** Лидия Васильевнайна — ацетонови завода детсада воспитательницана.
16. **Хачатуров** Семен Мерсесовича — бувзама управлене литейно-технически узела радиотехника.
17. **Эсамбаев** Махьмуд Алисултановича — Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен филармоне артиста.
18. **Цогаев** Мудийна — Урус-Мартановски района Гехерча культура ЦIен гармониста.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела заместитель
А-В. Т. ТЕПСАЕВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь
М. КОМАРОВ.

г. Грозный
1961 шера, 9 январь.

Кастта йистеяргья ремонт

Дика къахьийгад дIадахача шера Шалински района «Джалка» яхача совхоза машинно-тракторни ремонтни мастерске коллективо. 20 трактора ремонт е езача дика ремонт а яь дIаоттаяьй 24 трактор.

Хьинаре къахьегаш я из коллектив укх кердача шера а. ХIанзале ремонт яьй 8 трактора.

Къаьстта дика къахьегаш ба слесарь Юсупов Вахид, токарь Элыханов Салам, электрик Умаров ГIаьзи, иштта кхыбараш а. Шоай производственни заданеш массаза а тIеххоачашъю цар.

Тракторагш сихагIа ремонт яь йистеяхара чIоагIа новкъостал даьд ремонтни мастерске начальника нов. Израилов Хьаже. Цо рационализаторски предложенеш юкъехкувл балха.

Укх деношка эррига техника ремонт яь йистеяккха лерхI механизатораша.

М. АХМАТХАНОВ,
Шалински района «Джалка» яхача совхоза автоэлектрик.

СЕРДАЛО
3-гIа агI. 19 январь, 1961 шу.

Доазол дехьара

Алжире террор чIоагIлуш латт

ПАРИЖ, 15 январь. (ТАСС). Къаман-кортамукъален болам хьаллоацаш болча Iарбашта духьалара низаш чIоагIлуш латт Алжире. Парижски кепайоазоно деча хоамех гуш да «Алжира кортамукъале!» «Яхийла ханна йола Алжирски правительство»! яха лозунгаш а кхайкадеш къовсам лоаттабеш болча алжирски патриотий футтаройна французски Iаьдал дуккхача Iарбашта чухьежаш а уж лувцаш а хилар.

Газеташа деча хоамех, йоккхалга диллача Алжире шоллагIа моттиг дIалоацаш йолча Оран яхача городе Iарбий бахача кварталашкарча, референдума духьалбаьннача наха чухьежа чакхдаьлар эскар. Уж нах лувцача ханна 100.000 гаргга болча алжирцашта «проверка» йир. Юххьанца денз Алжире дахача къамашта духьала тIа-тIа чIоагIагIа низаш деш хилар бахьан долаш Алжира генеральни Совета бюрон председатель вола Бен Шериф керте а волаш из гIулакх Алжирерча французски правительства генеральни делегатага Морэнга дIа ца хайтача баланзар цу органа цхьабола членаш. Франс Пресс яхача агентства яхачох, генеральни советникаша правительства викалага хоам бир «бусалба наха бийсан каст-каста чухьежаш а уж дукха лувцаш а хилар бахьан долаш эгIазбаха нах хьарах шоаш кхераш хилара хьакъехьа».

Французски общественносто дIадех латаш йолча Алжира викалашца переговораш яра наькъаца сихагIа тIом сацийтар. Коммунисташ, социалисташ, радикалаш, МРП яхача католически парте членаш, «шоай лоIамера бараш» юкъебоагIаш йолча Коррез яхача департамента генеральни Совето массава раьза а волаш резолюци тIайийцай тIом соцабара а Алжир ший лоIаме хулга цIенача наькъаца чакхдаккхара а долча хьалий хьакъехьа латаш йолча Алжира викалашца кхы хье ца йолийташ сихха переговораш яра французски правительство тIахьехаш.

Французски коммунистически парти, ВIашагIкхийтта социалистически парти, Массане юкъара къахьегама конфедераци, Къаман преподавателий профсоюз, просвещене болхлой Федераци, Машаргахьа барий болам, Французски кхалнаьха Союз а юкъе йолча Морбиана департамента 12 организаце заявлени араяьккхай «Алжирски Республика правительстваца тIом соцабарахи Алжир ший лоIаме ялийтарахи сихха переговораш е республика президенти правительствои» тIахьехаш.

Заявлене автораша цхьоагIо хилара тIахьех тIом сацар дезаш мел вола саг.

Алжирски проблема маIан деча Клод Эстьес «Либерасьон» яхача газета тIа белгалду, пропаганда лаьрххIа бакъ деш дийца доллашехьа а «референдумо цхьаккха хIама вIаштIехьа ца даьккха» хилар «8-гIа январь тIакхачале хьалхагIа санна, тахана а,— яхаш язду цо,— латтар цхьа проблема я: цхьаккха тайпа ханна яхкача институташа, администраци моллагIча тайпара хийцаяр аьнна, лоацца аьлча, низагIа тIаенача цхьанна а статуто соцабергбац Алжирера тIом. Алхха вайна духьала латаш барий викалашца цIенача наькъаца а гуччахьа а переговораш яро мара юкъера дов дIадоаккхаргдац.

ДIадахача кIирандийнахьа «тIехьа» а «духьала» а кхадж тессача миллионаш болча французаша дIадийхар уж тайпа переговораш йолаелга».

Кертте язъяьча ший статья тIа «Юманите яхача газето дувц ханна йолча Алжирски Республика правительстваца бокъонца йола переговораш яра наха дуккха а хьинаре а гIулакхаш данза дарг ца хилар.

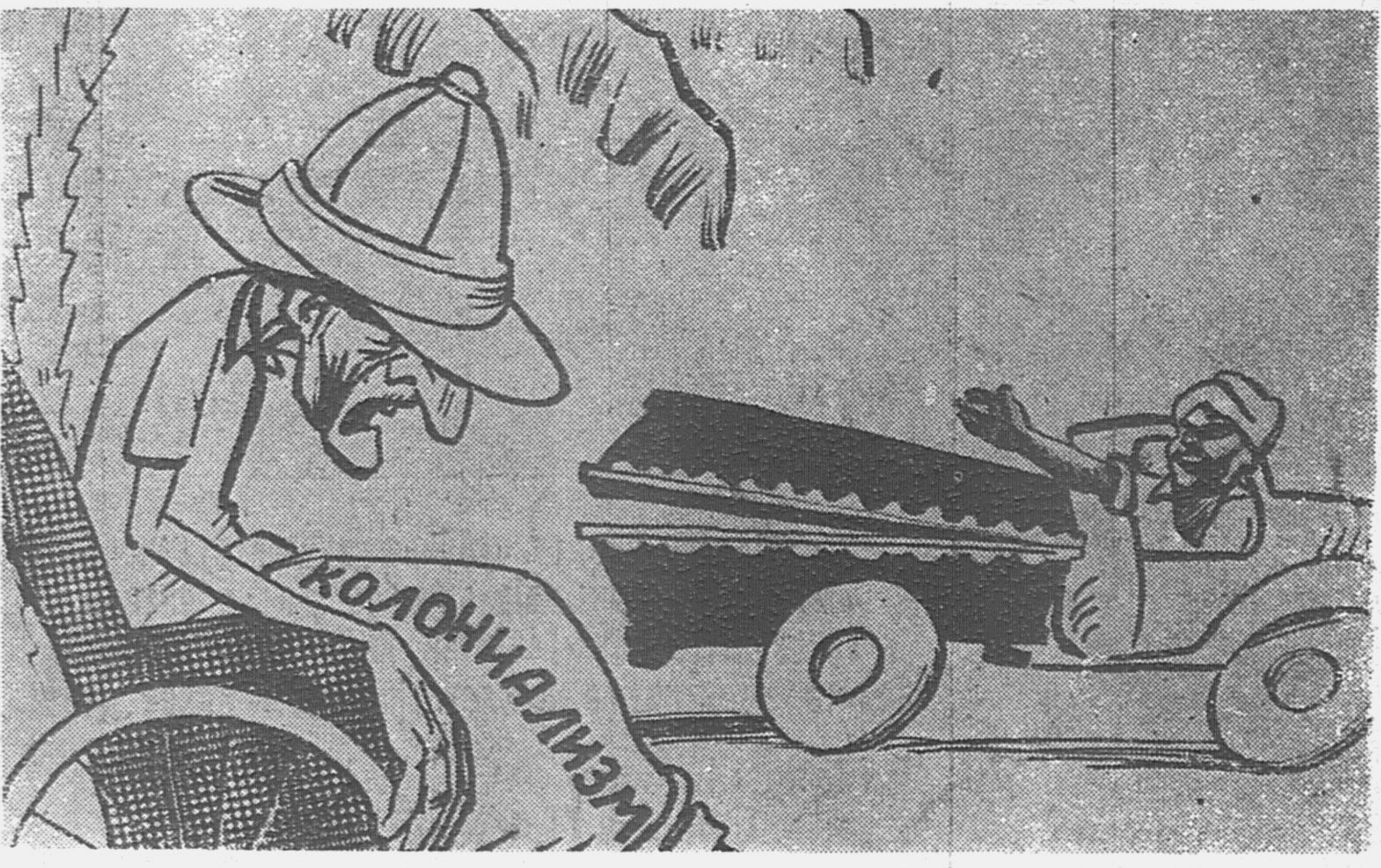
Ка ца йоалаш ракета урагIъяхийтар

НЬЮ-ЙОРК, 15 январь. (ТАСС). Канаверал яхача мыса тIара (штат Флорида) Ассошиэйтед Пресс яхача агентства корреспондента хоам бу: Хи кIалха долча хана «Роберт Ли» яхача, хи кIал лелача ядерни кема тIара 14 январе урагIъяхийта «Паларис» яха ракета ший новкъара ялар бахьан долаш полигона кхерамзле Iалашъеш волча эпсара йохайир урагIъяхийта цхьа минот яьнначул тIехьагIа.

Укх тIеххьарча деношка «Роберт Ли» яхача кема тIара урагIъяхийта хIанз из шоллагIа йола «Паларис» яха ракета йохаю. 11 январе, кхьарача дийнахьа урагIйохийтача хана хьалхарча лагIа тIа талха йолаелар из. Шоатта дийнахьа 28 фут хула ракета урагIъяхийта, 12 миль лакх маеллинге а, шоллагIча лагIа тIара йохайолаелар.

Ехача ракета йоагаш йола чIегилгаш океана чу лийгар.

Ракета урагIъяхийтар 90 фут кIоаргача моттигера хи кIал лела кема Канаверал яхача мыса 30 миль гаьна долча хана.

Сэр, машина хьакхаьчай...

А. ГРУНИНА сурт. ТАСС фотохроника.

ЧIоаггIа цецвоаккхаш дола хIама

РИМ, 15 январь. (ТАСС). Италерча Iилмаи журналистскии болх беча наха юкъе чIоаггIа бувц Боленье кхаь Iилмахочо кхалнаьха половой клеткана сага организма чухь а йоацаш исторе чухь эггара хьалха искусственни оплодотворени еш яь эксперимент толамца чакхъяьннай, яхаш кепайоазон тIа арабаьнна хоам. Из эксперимент 29 дийнахьа йIаьхъеннай. Цу хана чухь оплодотворени яь клетка лаьрххIа цу гIулакха яьча прибора чухь лабораторерча хьалашка йолаш дегIаенай. Хьахулаш латтача бера дегIадара еррига фазаш Iаьржа-кIайи кхыча тайпара бос болчеи кинопленкаш тIа яьхай. Из цецвоаккхаш йола опыт яьча Iилмахой группа Iилма балха хьалхле лелаяьр ва профессор Даниэле Петруччи.

Укх шера Грозне хургйола гастролаш

Дукха сакъердаме хIамаш гургда театрий сценаш тIа укх шера Нохч-ГIалгIай республикерча къахьегамхошта.

Нохч-ГIалгIай филармоне гастролаш яра йола план чIоагIъяьй Российски Федераце культура министерства.

Вай республике укх шера бIаьстийи аьхкии гастролаш еш хургья Советскии доазол дехьареи эстрадни а халхара а коллективаш.

Март бетта Грозне концерташ телаш хургья Советски Союза халкъа артистка Ханум Тамара. Апрелеи майи бетташка гастролаш увттаеш хургья Узбекскии Татарскии иллеи халхареи ансамблаш, Украински ССР бандуристий копелла.

1961 шера вай республике йоагIаргья доазол дехьарча мехкашкара эстрадни коллективаш, «Кумар Самбхов» яха индийски балетни труппа, Норвегера Бенгенски халхара ансамбль.

Укх шера аьхки Нохч-ГIалгIай республике концерташ увттадергда, Эфиоперча халкъа ансамблои Китайски халкъа республикерча цирковой группаи.

Ю. АНИСИМОВ.

Сомий бешамашта Iай а Iунал эш

Укх тIеххьарча шерашка дукха керда сомий бешамаш дIаетIай Нохч-ГIалгIай республикерча колхозашеи совхозашеи, цхьабакъда, бешамаш дIайогIарах кхоачам хилац — унахцIена а йолаш хьалкхее еза дIаегIа гаьнаш.

Пхьагалаши даьхкийи дIаегIача къонача гаьний эггара лирагIа бола моастагIий ба. ДукхагIча хана Iажийи кхорийи гаьнашта зе детт даьхкаша. Шелая отташехьа а гаьнаш тIара коаст яа долалу уж. Иштта гаьний коасташ юаш царна чIоагIа зе ду пхьагалаша а.

МалагIа Iунал де деза дIаегIача гаьнашта иштта зенаш ца дайтара? Эрзах хьаяь аьргаш, кIарцхалаш доахка гаьнаш, иштта кхыйола хIамаш тIахьерчаю царна. Къаьстта ший тайпа каьхат а хул гаьнашта тIахьерчадеш. Кхо шу даьннача гаьна 1 метр дIоахал долча каьхатах кхоачам хул, хIаьта цхьа гектар йолча беша 2,5 килограмм тоъ из каьхат. Овлангара денз ткъовронашка кхаччалца тIа а хьоарчадийя, лакхереи лохереи тIийргаца дIачIоагIду каьхат. Гексохлоран яха молхаш е ДДТ яха дуст а теха из каьхат хьоарчадича, цо гаьнашта зе деш йола садоахка кхы хIамаш а йоаю.

Нагахьа санна из каьхат ца хилча, укх тайпара молха а де йиш я: кIири, лоабати, коровяки, гексохлорани вIашагIа а эяь, уж хьекхача пхьагалаша а кхыча хIамаша а гаьнашта зе дац.

Сомий бешамашка гIадамаш, аьлаш увттае мегаргьяц, хIана аьлча царна юкъе бIенаш а дехке цига даьхкий Iов. Лоа диллачул тIехьагIа, гаьнашта гонахьара лоа тоIаде деза.

Га а цун йоккхагIа йола ткъовро а лозайича болх баь даьннача автолах 10—12 процент яшаелла кIир а теха, из хьакха еза. тIаккха из моттиг атта ерз.

Сомий бешамашта Iай а дукха Iунал эш. Доккха лоа диллача, гаьнаш а ткъовронаш а цо катьергйоацаш, гаьнашта тIера лоа дIадаха деза.

Н. ЛЕПОРИНСКИЙ, агроном.

КХАЛНАХ БОККХА НИЗ БА

Вай республикерча мебельни фабрикашта бедал телача предприятеех керттераяр я Ермоловски комбинат. Цул совгIа цигара бедал дIакхухь Российски Федераце дуккхача городашкарча фабрикашка. Дика къахьег комбината коллективо. Болхлоша дика кхетаду шоаш къахьегарга хьежжа мара дахчах хIамаш яра план республике кхоачашъе торо йоацилга.

Балха тIа керда къахьегама толамаш дахара чIоагIа дакъа лоац комбинатерча кхалнаха. ХIанз кхо бIаьннел тIех кхалсаг я цига болх беш, хIаьта царех бIаь гаргга нохчийи гIалгIайи кхалнах а ба. МаIача наха санна тайп-тайпара продукци арахец цар а.

ХIанз эргайоаккхаш латт Ермоловски комбинат. Юха тоаю цехаш, участкаш, хьалъю кердаяраш. Уж балхаш деш чIоаггIа дакъа лоац кхалнаха а. Дукха ха йоаццаш болх бе йолаеннай фанераш ю керттера цех. Цу цехе оттаяьй керда станокаш, кхыйола оборудовани. Цул совгIа цехе я кранаш-балкаш, сушилкаш. Массаза а план тIеххкоачашъеш къахьегара боккхача лоархIамера гIулакх да ерриги механизмаш лерттIа Iомаелга. Из гIулакх дика чакхдоаккх кхалнаха. Сиха Iомаю цар керда техника.

Вагонеткаш тIа а билле хьабахь хи. Пилорама тIа из хьатIабахь нн. Дадаевеи Хомяковеи. Тийда а тийда цунах цхьатарра доакъош даьхачул тIехьагIа уж пропарочни отделене дIачухьу. Цига болх беш ба нн. Нижегородцев, Ухаев, Сайпуева. Комбинате эггара хьалха балха йоагIача хана цхьаккха а специальность, балха опыт яцар Сайдулаева Амината. Дукха ха ялалехьа керда говзал Iомайир цо. Цу гIулакха цунна новкъостал дир эрсий мехкараша. ХIанз станочника гIонча я Аминат, хIаьта хIара сменах йола балха нормаш тIехкхоачаш а ю цо.

Станочникаша кийчъяь фанера дIакхухь сушильни агрегата тIа. Цига цхьана къахьегаш ба эрсий, нохчий, иштта кхыча къамех бола кхалнах: Шведова, Хаджимуратова, Чиркова, Бейгичева, иштта кхыбараш. Цар массане а дика Iомаяьй шоай профессеш, хIаьта хIара сменах йола балха нормаш 110—120 процент кхоачаш а ю.

Паркетни цехера болхлой, берригаш а хIана бац аьнна кхалнах ба. Цига дика къахьег нохчийи гIалгIайи кхалнаха. Царна шоай говзал дIаIомаю говзача болхлоша Солнышкинас, Спиридоновас, кхыбараша. Дика къахьегар бахьан долаш массехк бутт ба цу цехо дIа-юха тела комбината ЦIе байракх лелаю.

Дика къахьег лесопильни цехерча нохчий кхалнаха А. Бахоевас, комсомолкаша Н. Гашаевас, Ж. Алматовас, иштта кхыбараша.

Дукха ха яц комбинате кхалнаьха совет вIашагIъелла. Цо чIоагIа новкъостал ду болхлошта — кхалнаха, цар шоай болх кхы а дикагIа тоабара.

ССКП XXII-ча съезда сийленца накъа бахара чIоаггIа къахьег семилетка укх кхоалагIча шера комбината болхлоша, царца цхьана кхалнаха а.

Б. ЧАХКИЕВ.

Болх сеца латт

Гудермесски культура университете

Массайолча моттигашка хьайийлача культура университеташта чIоагIа раьза хилар советски нах. Балхара мукъа йолча хана шоай культура боарам лакхбе, искусство дикагIа кхетае, дунен халкъашта юкъера гIулакхаш довза торо хул университете дешача наьха. Культура университетий болх лерттIа вIаштIехь мел баьккхача хIанзале а тучадаьннад царгара боаккха пайда баьннилга.

Дукха культура университеташ я вай республике болх беш. ДIадахача шера октябрь бетта Гудермесе хьайийлай царех цаI. ЧIоагIа гIадбаха, раьза хинна тIайийцар районерча къахьегамхоша культура университет хьаелл, аьнна бань хоам. Дукха нах бар цига деша безам болаш. Царна юкъе бар машиннаькъахой, хьехархой, комсомольски болхлой, иштта кхыбараш.

Дукха ладувгIараш гулбенна, сакъердаме чакхъялар хьалхара заняти. Бить бутт совгIа ха яьннай цу хана денз. Университета болх лерттIа вIаштIехьбаьккхача къахьегамхой культура лакхъяр санна доIа ший керттера дехкар дика кхоачашде торо хургьяр цун.

ХIанз мишта болх бу культура университето? ЛадувгIарашта бетта шозза занятеш е еза. Цу тIулакха мел эшар долаш да. В. И. Ленина цIерахча машиннаькъахой клубе дика помещени я, университете лекторски группа вIашагIйолла йиш я. Массайолча тайпара лекцеш еша а язъе а ховргдолаш хьехархой а кхы гIулакхера нах а ба Гудермесе. Лоацца аьлча, цхьаккха хIама дац культура университета болх лерттIа вIаштIехьбаккхара новкъарле еш.

Цхьабакъда, из ишта дале а Iалаьмате во оттабаьб университета болх. Я яхаш лоархIаш хиларал совгIа деш хIама дац цига.

Из дика хьагойт укх масалаша. Университет хьайийлача хана денз ши заняти мара хиннаяц. ХIанз а оттаяьяц ладувгIарий спискаш.

Цу гIулакха эггара хьалха бехке ба районни культура отдела болхлой. Цул совгIа, культура университета совета председатель ва районни культура отдела заведующи нов. Кобзарь.

Культура университета болх ца беш хиларах шоаш бехке боллаше а тайп-тайпара бахьанаш лех цар.

Тха къамаьл хилар отдела культура инструкторца Людмила Ренгачаца.

— Сона дика хов, — аьлар нов. Ренгача, — тха университето болх бе беззача тайпара ца белга. ДIа уйла елаш, тха районе 14 клуб 10 библиотека я. Цар балха кулгалде, царна эшачоа новкъостал де деза. ВIалла тамаш яц культура университета болх бицбалар.

Иштта хьеж Гудермесе университета балхага.

Ялх-ворхI заняти е езача хIанз а ши заняти мара хIана хиннаяц, аьнна хьаттача нов. Кобзара йоах:

— «Ши заняти со цIагIа а воацаш нах вIашагIтоха саг ца хилар бахьан долаш йисай. Сона-м дагадагIац вож занятеш ца хулаш хIана йисар.

Из йоах культура университета совета председатела! Нов. Кобзара корта а болаш цхьаккха хIама аланзар культура университета балхах лаьца. Вешта, фу аргдар цо хIанз а даь цхьаккха хIама ца хилча».

Дукха нах ба Гудермесе культура университете деша безам болаш. Района кулгалхой, культура Министерства керттера дехкар да укх гаргарча хана университета болх лерттIа тоабе.

Х. МУСТАПАЕВ.

Тоабе беза культпросветучрежденей болх

МаIалбика районе 14 библиотека, шиъ культура ЦIа, 10 юрта клуб, 13 киноустановка я болх беш. Къахьегамхой хьашташ Iалащдара доккхий балхаш ду цар.

ЧIоагIа сакъердаме хул Вознесенскерча культура ЦIагIа. Цига сайрийна балха мукъабаьлча тайп-тайпарча предприятешкара, колхоза фермашкара, иштта кхыйолча организацешкара болхлой гуллу художественни самодеятельносте дакъа лаца. Къаьстта дика дакъа лоац драматически, халхарий, дуккхача наха иллеш оалача кружокашка Д. Осикова, В. Ефремовас, М. Пузенкос, Нинаси Валяси ГороховгIар, Л. Горковенко, иштта кхыбараша а.

Дег чура раьза болаш массаза а хьеж Горагорскерча, Карабулакерча, Терскерча станицашкара къахьегамхой В. Горобец керте латтача казакий иллей дуккхача наха дакъа лоацача коллективо оттадеча концертага. Дика къахьийгад дIадахача шера культура ЦIен агитбригада. Масала, «Кавказ» яхача колхоза фермашка, тракторнии полеводческии бригадашка концерташ увттадаьд агитбригада. Цул совгIа, культура ЦIагIа 10 тематически сайренаш хиннай.

Долакоарча культура ЦIен болхлоша юрта бахача нахаца чIоагIа лелабу культурно-просветительни болх. «Ингушский» совхоза къахьегамхой салоIам дика хилийтара болх дика вIаштIехьбоаккх культура болхлоша. Каст-каста культура ЦIагIа художественни самодеятельноста концерташ увттадеш сайренаш хул.

Цхьабакъда, цхьаццайолча юрташка дика лелабац культпросветучрежденей болх. Иштта Советское, СоагIапча, Ачалкхе яхача юрташка во лелабу из болх. Царна юкъе а къаьстта во лелабу из болх Лакхерча Ачалкхерча клуба болхлоша. «Алханчуртский» яхача совхозе 600 дезал ба бахаш, царна юкъе дукха кагирхой ба художественни самодеятельносте дакъа лоацаргдолаш, нагахьа санна клуба директора нов. Гопиевси культура отдела заведующе нов. Дугаевси болх дика вIаштIехьбоаккхаре. Духхьал киноустановкаца кIирах цкъаи шоззеи кино мара хьувкхац клубе. ВIалла концерташ увттадац, докладаш яц, лекцеш ешац. Цу тайпара гIулакхаш латт СоагIапчарчеи Советскеи яхача юртий клубашка. Къахьегамхошта салаIа моттиг вIаштIехьяьккхаяц, художественни самодеятельноста кхоалагIча республикански смотрага кийчо е йолаяьяц, самодеятельни коллективаш вIашагIтохара клубай болхлошта новкъостала юрташкара смотрови комиссеш вIашагIтехаяц.

Цудухьа, дIахо йодача хана юрташка бахача наьха хьашташ Iалащдара, культпросветучрежденей болх дика вIаштIехьбаккхара е йоаггIача тайпара йоакхо е еза комсомола горкомеи культура отделеи кулгалхоша.

Л. МИХАЙЛОВ.

Писатель С. П. Бабаевский Грозне

Нохч-ГIалгIай писателий союза правлене вийха вай республике венав цIи хезача «Дошо седкъа кавалер» яхача романа автор, Сталински преме лауреат Семен Петрович Бабаевский.

Укх деношка гIорваьнна писатель хьошалха вера Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен пединститута студенташ болча. Дукха нах гулбелар института актови зале.

Писателий балхахи ше яздьча произведенехи лаьца гулбеннарашта къамаьл дир писатело.

Ше къамаьл даь воалаш С. П. Бабаевске дийцар ше тIеххьара яздаь «Сыновний бунт» яха роман «Октябрь» яхача журнала тIа укх шера кепа тоха долалу, аьнна.

Дукха хаттараш дир студенташа писатела балхах лаьца. Царна нов. Бабаевске хоадам боллаш жопаш делар.

ВIашагIкхетар чакхдоалаш пединститута директора нов. Степанова студентийи преподавателийи цIерах баркал аьлар Семен Петрович Бабаевскена.

Х. МУСИЕВ.

Сакъердаме концерт

17 январе Нохч-ГIалгIай Паччахьалкхен филармоне РСФСР искусствай заслуженни деятель волча профессора Г. Гинзбурга концерт хилар. Фортепьянаца цо лекхар Баха, Бетховена, Шостаковича, Рахманинова, Листа тайп-тайпара чоалхане произведенеш. Йоккха талант йолаш, хIара музыкальни произведене чулоацам кIоарга кхетабеш, геттара дика фортепьяно лакха ховш воккха говзанча ше волга цIаькха а гайтар профессора Гинзбурга.

Дег тIара баркал аьлар зрителаша гIорваьннача пианиста селла боккха тоам барах.

ТЕАТР

СПЕКТАКЛЬ ДУКХА ЕЗАЕЛАР ЗРИТЕЛАШТА

Нохч-ГIалгIай театре керда спектакль хургья, аьнна бола хоам массаза а безаме тIаэц вай зрителаша. Дукха деза царна шоай театр. ЧIоагIа раьза хул уж кIоарга чулоацам болаш, дика спектакль оттае театра коллектива карагIдаьлча, цхьабакъда, иштта хала а хет, нагахьа санна, артисташта шоашта хьалхашка латта декхараш кхоачашде бокъонца вIаштIехьа ца даьлча. Къахьегамхой дегашта дукха езаш моттиг хинна дIаэттай Нохч-ГIалгIай театр. Дукха нах баьхкар укх деношка хиннача «Маьр-нана» яхача премьерага хьажа а.

...Тайп-тайпара боккхий а кагий а нах ба зале. Царна юкъе го йиш я районашкара баьхка юрта боахама къахьегамхой, Грознерча заводашкара болхлой, лакхехьарча дешара заведенешкара студенташ. Таханарча денца ювзаенна я цар уйлаш, таханарча денца дувзаденна да цар гIулакхаш. ШоллагIча ряде безаме Iохайша багIа къона маIа саги кхалсаги. Цхьана баьхкаб уж театре. Цар вахар хIанз дIадолалуш мара дац, цудухьа чIоагIа чоалхане да царна хьалхашка латта дешаш. ХIана хьеж уж артистий ловзарга пьеса хьалхара сурт дIадолалушехьа геттара чIоагIа теркам тIабахийта?

Из тамашийна дац, хIана аьлча пьесо хьахьокх ераш санна болча кагирхой вахар: къонача композитора Аяза нана дIаяхача заман тIехьадиса гIулакхаш доахкаш кхалсаг я. Цудухьа, цунна вIалла а ла магац Аяза дукха ха йоаццаш йоалаяь саг лора болх беш хилар. Са нус цIагIара араяла йиш яц, йоах цо, из хила еза са а маьра а лей. ЧIоагIа барт бетт Джанята ший воIага а, сесага «доал» дац яхаш. Из гIулакх кхы дIахо ла а ца могаш Аяза сесаг Севда ший нана йолча дIайода. Аяз геттара чIоагIа гIайгIа еш ва цу гIулакха фу дергда ца ховш.

Укххаза авторо М. Шамхалова чIоагIа говза оттаю сюжет. ДIахо пьесах сакъердаме комеди хул. Аяза новкъоста Ильгара дагадох йоккха саг «кхетаергйолаш» дола гIулакх: Аяза ший наьнага оал «дикача» тайпах а йолаш хьа даггара саг кораяьй сона, аьнна, цхьабакъда, хьайоалае вIаштIехьдац, хIана аьлча сихха командировках Москве ваха везаш гIулакх нийсденнад. ГIадъяха Джанят раьза я Аяз Москвера цIавалца кердача несийца яха. Ильгара шийна езаш йола йоI Зарифа йохийт Афят, аьнна цIи а тилла Жанятаца яха, керда нус я, аьнна. Зарифас Ильгареи Аязеи хьийххача бесса йоккхача сага футтаре хургйолаш мара ког дIабаккхац цIагIа. Из вахар иштта гаьна доал Джанятана дIаяха Севда мерзъяллалца. ГIадъяха ший хьалха хинна нус цIаех маьрнанас.

ЧIоагIа чоалхане образ я Джанята яр. Цхьабакъда, из роль дика ловзаю Нохч-ГIалгIай АССР халкъа артистка А. Исаевас. Белгалдаккха деза, Джанят пьеса дукхагIа долча доакъошка дакъа лоацаш хилар а, хIаьта цун хIара сцена кIоаргга ловзае езилга а. Цудухьа из роль ловзаеш йола артистка хила еза массайолча хана дог айденна. Из дика карагIдоал Исаевайна. Къамаьл деча хана ший тайпара бIара а хьожаш, кулг а лестадеш, ший тайпара лер а долаш, иштта ший тайпара оамалаш йолаш я Исаевас гойта Джанят. Цу образа чулоацам бокъонца дика гучабоаккх цо. Ала дезаш да, Исаевас цхьайолча хана духхьал зрителашкахьа а хьежаш къамаьл делга. Из гIулакх пьеса цхьайолча моттигашка эшаш а доагIаш а да. Цхьабакъда, хьалхарча сурте ший несийца чIоаггIа къовсам а баьккха йоаллача хана «со иштта я» яха дешаш зрителашкахьа а хьежаш, наькха тIа бий а бетташ ала доагIаш дац, хIана аьлча дIахо фу хургдахьогI яхаш цу цIенхаштта дIадоладеннача гIулакхашка хьежаш бакIачар теркам толхабу цо. Дика дац Исаевас цхьайолча хана къамаьл сов чIоагIа а деш цIогIа детташ хилар а. Шорттига йист хилча а дIахозаргйолаш, дег чу южаргйолаш тоаяь хила еза оаз.

Хьалха цхьа тайпара ролаш ловзаеш хиннача Нохч-ГIалгIайчен халкъа артистка Т. Алиевас хьагойтар тайп-тайпарча жанрах йола ролаш ловзае шийна могаргдолга. Цо ловзаяь Афята роль цун хьалхарча ролах тара а йоацаш дикка хала яр, хIана аьлча, образ гойтарал совгIа, сцена тIа гIолла лелар дукхагIа йолча хана музыка ритмаца хила деза цун. Шийна хьалхашка лаьтта декхар дика кхоачашдир артисткас.

ЧIоагIа гIадбигар зрителаш къонача артиста Х. Нудушева. Массайолча оагIорахьара дика гайтар цо Ильгара образ. Цун Ильгар ший новкъоста эшшача хана массаза а оарцагIвоагIаргволаш, хьакъал долаш, фуннагIа карагIдаргдолаш дог цIена долаш саг ва. Уж гIулакхаш къаьстта дика гучадьхар Нудушева. Къонача артисто массайолча моттиге ший роль бакъдолча тайпареи саг тешавеши чакхйоаккх.

Цхьаццайолча сценашкара дIаийккхача Севда роль дика ловзайир артистка М. Шовхаловас. Сабаре а безаме а йолаш, ший болх дукха а безаш, дега безамца мара яхаргйоацаш саг я къонача артистка гойтар.

Аяза роль ловзайир артиста Р. Анасова. Аяз композитор а волаш, операш а язъеш вола саг ва. Цхьабакъда, артиста карагIдаланзар кIоаргга из образ гучаяккха. Сцена тIа лелар а, велавалар а, цхьайолча хана къамаьл дар а — цу тайпара йола актера говзалаш дIахо йодача хана шаьръяра терко тIаяхийта еза къонача артиста.

«Маьр-нана» яха комеди дукха беламе моттигаш а йолаш дикача меттаца язъяь я. Кхетамца вIаштIехьяьккха оттаяьй спектакль театра керттерча режиссера М. Минаева. Композитора Ш. Ахундовас язъяь музыка чIоагIа безаме а, дег чу южаш а, комеде чулоацамца ювзаенна а я.

Комеде дувцар азербайджаний дезала вахар дале а, цу тайпара гIулакхаш хIанзарча хана нохчийи гIалгIайи вахара юкъе долаш да. Цудухьа театра коллективо оттаяь «Маьр-нана» яха комеди чIоагIа лоархIаме а пайдане а я.

А. МЯКИЕВ.

Дукха беза цун ший болх

Дика толамаш доахаш хьавоагIа Наьсарен района «Октябра 40 шу» яхача совхоза 2-ча отделенерча шурий-товарни ферма дояр Гиреев Махьмад.

ЧIоагIа гIулакх ду цо ше леладеча доаханна. Хан-ханнахьа доакъар дехк, хий меладу, хIара етт латта моттиг цIена лелаю доярa. Миччa хана ферме веча бIаргаго йиш я Гиреев доаханна гIулакх деш воаллаш. Цудухьа, цун вIаштIехьдоал дика толамаш даха.

— Эггара хьалха ферме балха венача хана чIоагIа хала дар сона, йоах доярa. Цхьабакъда, халонех кхера ца луш, доярa говзал дика Iомаяьй аз. ХIанз шийца балха боахкача дояркашта дика новкъостал ду Гиреева, каст-каста балха опыт ювц царна.

Дика толамаш доах фермерча дояркаша З. Дударовас, Б. Меришковас, Р. Евлоевас. Шоаш тIайийца декхараш кхоачашдаьд цар. Укх шера кхы а дикагIа къахьегарца хьайбашкара дукхагIа продукташ яха лерхI ферма хьайбаш леладераша.

А. ТЕРКАКИЕВ.

Ред. зам. Дж. ХАМАТХАНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре.

Йоккха зал — «Оливер Твист».

Долалу: 10, 12, 2, 6, 8.

«ГIар йоалла ди».

Долалу: 4, 10.

ЗIамига зал № 1 — «Оливер Твист».

Долалу: 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.

ЗIамига зал № 2 — «Аэродромо дIатIаэцац».

Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамига зал № 3 — «Аэродромо дIатIаэцац».

Долалу: 9.15, 11.15, 1.15, 3.15, 5.15, 8.15, 10.15.

«Родина» яхача кинотеатре

«Цхьан йоIах йола повесть».

Долалу: 9, 12.40, 4.20, 8.

«Оливер Твист».

Долалу: 10.40, 2.20, 6, 9.40.

20-ча январе денз — «Бирса бийсаш».

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретаре — 2-45-48, партийни вахареи, экономикаи, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-30-91;
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91.
1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, г. Грозный, Революце проспект, 30/3. Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/3.
СФ03014 Заказ № 430